

Nr 62.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 30 mars 1951 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 170, har Kungl Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);
- 2) förordning angående upphävande av förordningen den 23 maj 1947 (nr 210) om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst vid expropriation m. m.; samt
- 3) förordning angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst.

Rörande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här nämnas följande.

I syfte att vinna en mjukare övergång mellan full skatteplikt och full skattefrihet i fråga om *realisationsvinster* föreslås, att beskattning därav skall ske enligt en fallande skala med bibehållande i princip av gällande tidsgränser för skatteplikt. Vinsten föreslås sålunda skola beskattas i sin helhet, om viss kortare tid förflutit mellan förvärv och avyttring, och därefter till allt mindre del ju närmare periodens slut avyttringen sker.

Beträffande *strömfall eller rättighet till vattenkraft* föreslås utsträckning av tidsgränsen för skatteplikt, så att skatteplikt för realisationsvinst skall föreligga, därest avyttring sker inom femton år från förvärvet. Även beträffande dylika vinster föreslås beskattning skola ske efter en reducerande skala.

Enligt gällande bestämmelser grunda vissa fång icke skatteplikt för realisationsvinst. I fråga om *förvärv genom gåva* föreslås nu den ändringen, att om någon avyttrat egendom, som han erhållit i gåva av make eller skyldeman, skall frågan huruvida och i vad mån skattepliktig realisationsvinst skall anses föreligga bedömas med hänsyn till givarens fång. Vidare föreslås en ändring beträffande de fall, som regleras i punkt 3 av anvisningarna till 35 § kommunalskattelagen. Enligt nämnda bestämmelse grunda *förvärv genom bodelning* icke skatteplikt i fråga om realisationsvinst, såvida icke vid bodelningen egendom tillägges samma make, som ursprungligen förvärvat den genom köp, byte eller därmed jämförligt fång. I propositionen föreslås, att skattefriheten skall begränsas till sådana fall, då skattskyldig vid bodel-

ning i anledning av makes död erhållit egendom, som icke av den skattskyldige själv ursprungligen förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång. En mot dessa ändringar korresponderande ändring föreslås i punkt 4 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen i fråga om vilket fång, som skall vara avgörande för beräkning av skogs ingångsvärde.

I fråga om beräkningen av *realisationsförluster* och dess återverkningar på beskattningen föreslås, att motsvarande regler skola tillämpas som föreslagits beträffande beräkning av realisationsvinst. Avdrag för realisationsförlust skall sålunda medgivas efter samma reducerande skala, som föreslagits beträffande beskattning av realisationsvinst.

I syfte att underlätta införandet av de föreslagna uppmjukningarna av realisationsvinstbeskattningen och samtidigt undanröja den inadvartensen, att intäkt vid försäljning av maskiner och inventarier i förvärvskällan rörelse skall behandlas efter olika regler, beroende på om säljaren är sådan skattskyldig, som avses i punkt 4 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen, eller icke, föreslås att intäkt vid avyttring av dylika tillgångar i fortsättningen alltid skall i sin helhet anses utgöra intäkt av rörelse.

Vidare föreslås att ersättning vid avyttring av värde av *goodwills natur*, som för närvarande beskattas enligt reglerna för realisationsvinstbeskattning, för framtiden skall hänföras till intäkt av rörelse. I samband därmed föreslås införande av generella bestämmelser för rätt till avdrag för avskrivning å dylik tillgångs anskaffningsvärde.

I syfte att möjliggöra skattelindring beträffande s. k. *ackumulerad inkomst* föreslås särskilda bestämmelser angående beräkning av skatt till staten å dylik inkomst. Med ackumulerad inkomst förstås därvid intäkt, vilken åtnjutits under ett beskattningsår, men som hänför sig till minst två beskattningsår. Principen för den föreslagna särskilda skatteberäkningen är, att statlig inkomstskatt icke skall utgå med högre belopp än som skulle ha utgått, om de i den ackumulerade inkomsten ingående intäkterna tagits till beskattning de år, under vilka de intjänats eller å vilka de eljest belöpa.

Särskild skatteberäkning skall i princip kunna komma i fråga vid all slags ackumulerad inkomst, men av praktiska skäl föreslås dock vissa begränsningar.

De ovannämnda författningsförslagen äro av följande lydelse:

1) F ö r s l a g

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september
1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att punkt 3 av anvisningarna till 35 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall upphöra att gälla och att 35 § samt 52 § 1 mom. ävensom anvisningarna till 21 § punkt 2, 22 § punkt 4, 28 § punkt 1, 29 § punkterna 3 d, 5 och 10, 35 § punkterna 1—2 och 36 § punkt 2 nämnda lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande anges.

Nuvarande lydelse:

35 §.

Till intäkt av tillfällig förvärvs- verksamhet hänföres intäkt, som skattskyldig haft av annan förvärvskälla än förut nämnts och som ej heller härflutit av kapital. *Hit räknas således dels vinst å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i den skattskyldiges ägo, om det är fastighet, under mindre än tio år och eljest under mindre än fem år (realisationsvinst), ävensom lotterivinst, därest densamma icke jämförligt 19 § är frikallad från beskattning, dels intäkt genom tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet, intäkt av tillfälligt uppdrag, såsom uppdrag att förrätta bouppteckning, arvskifte, auktion, besiktning, värdering, skogsräkning, ävensom intäkt av annan därmed jämförlig inkomstgivande verksamhet av tillfällig na-*

Föreslagen lydelse:

35 §.

1 mom. Till intäkt av tillfällig förvärvs- verksamhet hänföres intäkt, som skattskyldig haft av annan förvärvskälla än förut nämnts och som ej heller härflutit av kapital.

2 mom. Till intäkt som i 1 mom. avses räknas, i den omfattning nedan sägs, vinst å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i den skattskyldiges ägo under nedan angiven tid (*realisationsvinst*).

Har egendom, som skattskyldig erhållit såsom gåva av make eller skyldeman, av givaren förvärvats genom fång, som ovan sägs, skall frågan om och i vad mån skattepliktig realisationsvinst skall anses föreligga bedömas med hänsyn till sistnämnda fång. Motsvarande skall gälla om make vid bodelning i anledning av andra makens död erhållit egendom,

¹ Senaste lydelse av 35 § se 1948: 46, av 52 § 1 mom. se 1950: 252, av anvisningarna till 22 § punkt 4 se 1950: 588 och 1951: 438, av anvisningarna till 28 § punkt 1, till 29 § punkt 5 och till 35 § punkt 1 se 1938: 368, av anvisningarna till 29 § punkt 3 d se 1947: 575 samt av anvisningarna till 36 § punkt 2 se 1945: 408.

Nuvarande lydelse:

tur, dels ock intäkt genom restitution, avkortning eller avskrivning av sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, för vilken avdrag av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse:

som förstnämnde make före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, eller om make vid bodelning av annan anledning än andra makens död erhållit egendom, som någondera maken före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång.

Såsom skattepliktig realisationsvinst skall, med i 3 och 4 mom. angivna undantag, räknas

a) då fråga är om vinst genom avyttring av fast egendom:

om egendomen innehafts

mindre än 7 år	.....	100 %	av vinsten
7 år men mindre än 8 år		75 %	» »
8 » »	» »	9 »	50 % » »
9 » »	» »	10 »	25 % » »

b) då fråga är om vinst genom avyttring av lös egendom:

om egendomen innehafts

mindre än 2 år	.....	100 %	av vinsten
2 år men mindre än 3 år		75 %	» »
3 » »	» »	4 »	50 % » »
4 » »	» »	5 »	25 % » »

Vad ovan sagts beträffande fast egendom skall även äga tillämpning å tomträtt.

3 m o m. Såsom skattepliktig realisationsvinst vid avyttring av strömfall eller rättighet till vattenkraft skall räknas:

om egendomen innehafts

mindre än 12 år	.....	100 %	av vinsten
12 år men mindre än 13 år		75 %	» »
13 » »	» »	14 »	50 % » »
14 » »	» »	15 »	25 % » »

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

4 m o m. Vinst, som uppkommit genom att fast eller lös egendom tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden, att tvångsförsäljning som nyss sagts måste anses vara för handen, är icke i något fall att anse som skattepliktig realisationsvinst, dock att skatteplikt enligt eljest gällande regler föreligger därest det skäligen kan antagas, att avyttringen skulle ägt rum även om tvång icke förelegat. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning beträffande realisationsvinst vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet för obegränsad tid mot engångsersättning.

5 m o m. Till intäkt som i 1 m o m. avses räknas jämväl dels lotterivinst, därest der samma icke jämlikt 19 § är frikallad från beskattning, dels intäkt genom tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet, intäkt av tillfälligt uppdrag, såsom uppdrag att förrätta bouppteckning, arvskifte, auktion, besiktning, värdering, skogsräkning, ävensom intäkt av annan därmed jämförlig inkomstgivande verksamhet av tillfällig natur, dels o c k intäkt genom restitution, avkortning eller avskrivning av sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, för vilken avdrag av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar.

(Se vidare anvisningarna.)

Nuvarande lydelse:

52 §.

1 mom. Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma inkomst. Har vid dylik taxering avdrag, som i 46 § 1 och 2 mom. medgives, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den därtill närmast berättigade makens skattepliktiga inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst i samma kommun. Skatteplikt enligt 51 § bedömes med hänsyn till båda makarnas sammanlagda inkomst. Ortsavdrag beräknas för makarna gemensamt till belopp som i 48 § 2 mom. andra stycket sägs. Den beskattningsbara inkomsten beräknas likaledes för makarna gemensamt och skall i jämna tiotal kronor fördelas å makarna efter förhållandet mellan deras i kommunen taxerade inkomster.

Föreslagen lydelse:

52 §.

1 mom. Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma inkomst. Har vid dylik taxering avdrag, som i 46 § 1 och 2 mom. medgives, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den därtill närmast berättigade makens skattepliktiga inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst i samma kommun. *Underskott å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som uppkommit för endera maken, må avräknas från den andra makens inkomst i samma kommun av förvärvskälla av samma slag.* Skatteplikt enligt 51 § bedömes med hänsyn till båda makarnas sammanlagda inkomst. Ortsavdrag beräknas för makarna gemensamt till belopp som i 48 § 2 mom. andra stycket sägs. Den beskattningsbara inkomsten beräknas likaledes för makarna gemensamt och skall i jämna tiotal kronor fördelas å makarna efter förhållandet mellan deras i kommunen taxerade inkomster.

Anvisningar

till 21 §.

2. Till *jordbruk* — — — annat jordbruk.

Såsom *binäring* — — — fastighetens område.

Skogsbruk, varmed — — — till jordbruk.

Under *skogsbruk* — — — till rörelse.

Har den, — — — rörelse föreligga.

till 21 §.

2. Till *jordbruk* — — — annat jordbruk.

Såsom *binäring* — — — fastighetens område.

Skogsbruk, varmed — — — till jordbruk.

Under *skogsbruk* — — — till rörelse.

Har den, — — — rörelse föreligga.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

Till intäkt av skogsbruk hänföres icke intäkt genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken, därest hela vinsten vid fastighetsavyttringen enligt 35 § utgör skattepliktig realisationsvinst. Om dylik vinst däremot endast delvis är skattepliktig enligt nämnda lagrum, kan jämväl taxering såsom för intäkt av skogsbruk äga rum (jfr anvisningarna till 35 §).

till 22 §.

4. Har skog — — — gällande ingångsvärde.

Med skogs ingångsvärde förstås det värde, varmed växande skog kan anses hava ingått i fastighetens värde vid den tidpunkt, då ägaren förvärvade fastigheten. *Har egendom, som make erhållit vid bodelning, före äktenskapets ingående eller under äktenskapet av maken förvärvats genom köp eller byte eller därmed jämförligt fång, skall i berörda avseende sistnämnda fång vara avgörande.* Såsom fastighetens värde är att anse vid köp den för fastigheten erlagda köpeskillingen och vid annat förvärv det belopp, efter vilket stämpelplikten med avseende å fastighetsförvärvet beräknats, eller, därest stämpelpikt för förvärvet icke förelegat, det belopp, efter vilket stämpelpikt skulle enligt eljest gällande grunder beräknats, om stämpelpikt förelegat. Skogens för ägaren gällande ingångsvärde utgör det sålunda beräknade ingångsvärdet med avdrag för vad han må hava fått avdraga vid tidigare taxeringar. Har efter avverkning av skog eller upplåtelse av avverkningsrätt den återstående skogens värde nedgått un-

till 22 §.

4. Har skog — — — gällande ingångsvärde.

Med skogs ingångsvärde förstås det värde, varmed växande skog kan anses hava ingått i fastighetens värde vid den tidpunkt, då ägaren förvärvade fastigheten. *Har egendom, som skattskyldig erhållit såsom gåva av make eller skyldeman, av givaren förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, skall i berörda hänseende sistnämnda fång vara avgörande. Motsvarande skall gälla, om make vid bodelning i anledning av andra makens död erhållit egendom, som förstnämnde make före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, eller om make vid bodelning av annan anledning än andra makens död erhållit egendom, som någondera maken före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång.*

Nuvarande lydelse:

der det för ägaren gällande ingångsvärdet, får avdrag ske med det belopp, varmed värdet sålunda minskats.

Med ingående — — — av ingångsvärdet.

Vare sig — — — ursprungliga ingångsvärdet.

Är det — — — samma tid.

Om avdrag — — — av skogen.

Om moderbolag — — — för moderbolaget.

Exempel å — — — ingående virkesförråd:

A. försäljer — — — erlagda köpeskillingen.

Det för — — — 10 200 kronor.

Exempel å — — — i ingångsvärde:

B. försäljer — — — 10 000 kronor.

Ingångsvärdet har — — — det ursprungliga.

Föreslagen lydelse:

Såsom fastighetens värde är att anse vid köp den för fastigheten erlagda köpeskillingen och vid annat förvärv det belopp, efter vilket stämpelplikten med avseende å fastighetsförvärvet beräknats, eller, därest stämpelplikt för förvärvet icke förelegat, det belopp, efter vilket stämpelplikt skulle enligt eljest gällande grunder beräknats, om stämpelplikt förelegat. Skogens för ägaren gällande ingångsvärde utgör det sålunda beräknade ingångsvärdet med avdrag för vad han må hava fått avdraga vid tidigare taxeringar. Har efter avverkning av skog eller upplåtelse av avverkningsrätt den återstående skogens värde nedgått under det för ägaren gällande ingångsvärdet, får avdrag ske med det belopp, varmed värdet sålunda minskats.

Med ingående — — — av ingångsvärdet.

Vare sig — — — ursprungliga ingångsvärdet.

Är det — — — samma tid.

Om avdrag — — — av skogen.

Om moderbolag — — — för moderbolaget.

Exempel å — — — ingående virkesförråd:

A. försäljer — — — erlagda köpeskillingen.

Det för — — — 10 200 kronor.

Exempel å — — — i ingångsvärde:

B. försäljer — — — 10 000 kronor.

Ingångsvärdet har — — — det ursprungliga.

Nuvarande lydelse:

till 28 §.

1. Till intäkt av rörelse hänföras samtliga intäkter i penningar eller varor, som influtit i rörelsen. Detta innebär, att intäkten skall vara av sådan beskaffenhet, att den normalt är att räkna med och ingår såsom ett led i den förvärvsverksamhet, varom fråga är. Hit räknas alltså inflytande betalning för varor eller produkter, som den skattskyldige för i handel eller tillverkar, och gäller detta även för det fall, att rörelseidkaren vid överlåtelse av rörelsen till annan låter i överlåtelsen ingå befintliga varor eller produkter. Denna överlåtelse utgör då så att säga den sista affärshändelsen i hans rörelse. Däremot räknas icke hit sådan intäkt, som till den skattskyldige kan inflyta vid sidan av rörelsen eller utanför vad som normalt är att anse såsom driftinkomst, såsom exempelvis vid avyttring av personlig lösegendom eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda fastigheter eller andra tillgångar — angående för sådant bruk avsedda maskiner och andra inventarier så ock patenträtter och liknande tidsbegränsade rättigheter, se dock andra, tredje och fjärde styckena här nedan — eller vid avyttring av rörelsen själv. Den intäkt, som erhålles genom en dylik, oberoende av rörelsen verkställd avyttring, skall tagas i betraktande vid inkomstberäkningen för förvärvskällan tillfällig förvärvsverksamhet och bedömas efter de för denna förvärvskälla stadgade grunder.

Med avseende å intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk avsedda maskiner eller andra inventa-

Föreslagen lydelse:

till 28 §.

1. Till intäkt av rörelse hänföras samtliga intäkter i penningar eller varor, som influtit i rörelsen. Detta innebär, att intäkten skall vara av sådan beskaffenhet, att den normalt är att räkna med och ingår såsom ett led i den förvärvsverksamhet, varom fråga är. Hit räknas alltså inflytande betalning för varor eller produkter, som den skattskyldige för i handel eller tillverkar, och gäller detta även för det fall, att rörelseidkaren vid överlåtelse av rörelsen till annan låter i överlåtelsen ingå befintliga varor eller produkter. Denna överlåtelse utgör då så att säga den sista affärshändelsen i hans rörelse. Däremot räknas icke hit sådan intäkt, som till den skattskyldige kan inflyta vid sidan av rörelsen eller utanför vad som normalt är att anse såsom driftinkomst, såsom exempelvis vid avyttring av personlig lösegendom eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda fastigheter eller andra tillgångar — angående för sådant bruk avsedda maskiner och andra inventarier så ock patenträtter och liknande tidsbegränsade rättigheter *ävensom rättigheter av goodwill's natur*, se dock andra, tredje, fjärde och femte styckena här nedan. Den intäkt, som erhålles genom en dylik, oberoende av rörelsen verkställd avyttring, skall tagas i betraktande vid inkomstberäkningen för förvärvskällan tillfällig förvärvsverksamhet och bedömas efter de för denna förvärvskälla stadgade grunder.

Intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk avsedda maskiner och andra inventarier, vilka icke vid be-

Nuvarande lydelse:

rier, vilka icke vid beräkning av värdeminskingsavdrag hänföras till byggnad (se punkt 7 av anvisningarna till 29 §), skall gälla följande. Är den skattskyldige aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank, skall intäkten upptagas såsom intäkt av rörelse. För annan skattskyldig skall däremot intäkten upptagas såsom intäkt av rörelse i den mån sådant följer av punkt 3 d av anvisningarna till 29 § men för övrigt såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, i den mån enligt 35 § förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga.

Med avseende å avyttring av patenträtt eller liknande tidsbegränsad rättighet skall för såväl aktiebolag och med dem likställda som andra skattskyldiga den regel äga motsvarande tillämpning som i sista punkten av föregående stycke för andra skattskyldiga än aktiebolag angivits i fråga om maskiner m. m.

I enlighet med det anförda skall en skattskyldig, som driver jordstyckningsrörelse eller eljest idkar handel med fastigheter, såsom intäkt av rörelsen upptaga vad som influerar vid försäljning av sådan fastighet eller del därav, oberoende av sättet för fastighetens förvärvande och tiden för dess innehavande, varefter frågan om och i vad mån nettointäkt uppstått genom försäljningen kommer att bero på resultatet av rörelsen i dess helhet under beskattningsåret. Om ett industriaktiebolag avyttrar någon för den industriella verksamheten avsedd fastighet, skall

Föreslagen lydelse:

räkning av värdeminskingsavdrag hänföras till byggnad (se punkt 7 av anvisningarna till 29 §), hänföres till intäkt av rörelse.

Vid avyttring av patenträtt eller liknande tidsbegränsad rättighet skall såsom intäkt av rörelse upptagas vad som vid dylik avyttring må hava återbekommits av belopp, för vilka avdrag i beskattningsavseende åtnjuts; i övrigt skall intäkten upptagas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, i den mån enligt 35 § förutsättningar för skattepliktig realisationsvinst föreligga.

I enlighet med det anförda skall en skattskyldig, som driver jordstyckningsrörelse eller eljest idkar handel med fastigheter, såsom intäkt av rörelsen upptaga vad som influerar vid försäljning av sådan fastighet eller del därav, oberoende av sättet för fastighetens förvärvande och tiden för dess innehavande, varefter frågan om och i vad mån nettointäkt uppstått genom försäljningen kommer att bero på resultatet av rörelsen i dess helhet under beskattningsåret. Om en skattskyldig, som utövar industriell verksamhet, avyttrar någon för denna verksamhet av-

Nuvarande lydelse:

vad av försäljningssumman belöper å sådana till fastigheten hörande maskiner och andra inventarier, som icke vid beräkning av värdeminskningssavdrag hänföras till byggnad, upptagas såsom intäkt av rörelse, varemot återstående delen av försäljningssumman skall upptagas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, därest de i 35 § angivna förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga. Är däremot fråga om industriell verksamhet, som utövas av enskild person, skall vid avyttrande av någon för verksamheten avsedd fastighet i allmänhet försäljningssumman beskattas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet i den mån förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga. Avser i nu nämnt fall avyttringen jämväl till fastigheten hörande maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningssavdrag hänföras till byggnad, skall jämlikt punkt 3 d av anvisningarna till 29 § alltid såsom intäkt av rörelse upptagas vad som vid avyttringen återbekommit av de å dem förut gjorda avskrivningarna, medan försäljningsvinst i övrigt upptages såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet i den mån förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga.

till 29 §.

3. d. Då tillgång, varom här är fråga, avyttras eller såsom för rörelsen obrukbar utranteras, får avdrag ske för vad som i beskattningsavseende återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån detta belopp överstiger vad som influtit vid avyttring av tillgången, men skall å andra si-

Föreslagen lydelse:

sedd fastighet, skall vad av försäljningssumman belöper å sådana till fastigheten hörande maskiner och andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningssavdrag hänföras till byggnad, upptagas såsom intäkt av rörelse, varemot återstående delen av försäljningssumman skall upptagas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, därest de i 35 § angivna förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga.

Då skattskyldig, i samband med överlåtelse av rörelse eller eljest, till annan överlåter rättighet av goodwill's natur, såsom varumärke, firmanamn, tidningstitel o. dyl., skall såsom intäkt av rörelse upptagas skillnaden mellan ersättningen för rättigheten och vad som av rättighetens anskaffningsvärde kvarstår oavskrivet i beskattningshänseende (jfr punkt 5 tredje stycket anvisningarna till 29 §). Har rättighet av goodwill's natur förvärvats annorledes än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, skall såsom anskaffningsvärde för rättigheten anses det belopp, som kvarstår i beskattningshänseende oavskrivet för överlåtare.

till 29 §.

3. d. Då tillgång, varom här är fråga, avyttras eller såsom för rörelsen obrukbar utranteras, får avdrag ske för vad som i beskattningsavseende återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, men skall å andra sidan belopp, som erhålles vid avyttring av tillgången, i sin helhet upptagas så-

Nuvarande lydelse:

dan såsom intäkt av rörelse upptagas vad som vid dylik avyttring må hava återbekommit av belopp, för vilka avdrag i beskattningsavseende åtnjutits. Med avyttring likställes det fall, att tillgång uttages ur rörelsen för att tillföras annan rörelse, som utgör särskild förvärvskälla, eller för att nyttjas för annat ändamål. Att beträffande skattskyldig, som avses i punkt 4 här nedan, belopp som erhålles vid avyttring av tillgång av nu ifrågavarande slag skall i sin helhet ingå i intäkten av rörelse framgår av punkt 1 av anvisningarna till 28 §.

5. Avdrag får — — — motsvarande tillämpning.

Patentträtt eller — — — dylik tillgång.

Avdrag för värdeminskning å varumärke, firmanamn och andra liknande rättigheter av goodwills natur må medgivas blott i den mån deras värde kan anses i verkligheten begränsat till viss tid. Då värdeminskningens avdrag sålunda medgives, skola de i punkt 3 meddelade föreskrifterna äga motsvarande tillämpning.

10. I anslutning till vad som enligt anvisningarna till 28 § betecknats

Föreslagen lydelse:

som intäkt av rörelse (se punkt 1 andra stycket av anvisningarna till 28 §). Med avyttring likställes det fall, att tillgång uttages ur rörelsen för att tillföras annan rörelse, som utgör särskild förvärvskälla, eller för att nyttjas för annat ändamål.

5. Avdrag får — — — motsvarande tillämpning.

Patentträtt eller — — — dylik tillgång.

Kostnad för anskaffning av varumärke, firmanamn eller andra rättigheter av goodwills natur må avdragas genom lika stora årliga värdeminskningens avdrag inom en period av tio år från den tidpunkt, då kostnaden uppkommit; dock att, där så på grund av särskilda omständigheter finnes skäligt, kostnaden må, enligt beskattningsnämnds särskilda beprövande, fördelas på en längre period. Har skattskyldigs rörelse för visst år utvisat förlust eller så ringa överskott, att den skattskyldige vid beräkning av nettointäkten av rörelsen ej kunnat utnyttja det på året belöpande avdraget, skola beträffande rätt för den skattskyldige att tillgodoräkna sig det resterande avdraget för senare år bestämmelserna i punkt 3 c tredje stycket äga motsvarande tillämpning.

10. I anslutning till vad som enligt anvisningarna till 28 § betecknats

Nuvarande lydelse:

såsom *intäkt* i rörelse, skall såsom *driftförlust* i denna förvärvskälla anses uteblivandet av en intäkt, som normalt bort inflyta i rörelsen. Detta innebär, att intäktens uteblivande skall vara av sådan beskaffenhet, att det i den förvärvsverksamhet, varom fråga är, kan räknas med eventuellt uppkommande förlust i stället för vinst samt att förlusten alltså ingår såsom ett led i förvärvsverksamheten. Hit räknas alltså exempelvis till följd av köparens insolvens utebliven betalning för varor eller produkter, som den skattskyldige fört i handel eller tillverkat, prisfall under inköps- eller tillverkningspris, förstöring eller försämring av varulager, tillverkningar, lager av råvaror och förbrukningsartiklar eller dyl., utebliven återbetalning av lån, som skattskyldig i av honom driven penningrörelse utlämnat på förfalskade lånehandlingar m. m. dyl. I dylika fall är skattskyldig berättigad att i beskattningsavseende göra nödig nedskrivning å varulagrets värde eller erforderlig avskrivning å utestående fordringar eller vidtagna därmed jämförlig åtgärd för minskande av sin eljest skattepliktiga inkomst. Däremot räknas icke hit förlust, som skattskyldig kan hava lidit vid sidan av vad som normalt ingår såsom ett led i förvärvsverksamheten, således i regel icke genom borgensförbindelse eller genom prisfall å eller förstöring genom brand eller olyckshändelse av sådana tillgångar, som användas till stadigvarande bruk i rörelsen. Den förlust, som föranledes av en dylik, oberoende av rörelsen uppkommen skada, är att anse såsom *kapitalförlust*.

Föreslagen lydelse:

såsom *intäkt* i rörelse, skall såsom *driftförlust* i denna förvärvskälla anses uteblivandet av en intäkt, som normalt bort inflyta i rörelsen. Detta innebär, att intäktens uteblivande skall vara av sådan beskaffenhet, att det i den förvärvsverksamhet, varom fråga är, kan räknas med eventuellt uppkommande förlust i stället för vinst samt att förlusten alltså ingår såsom ett led i förvärvsverksamheten. Hit räknas alltså exempelvis till följd av köparens insolvens utebliven betalning för varor eller produkter, som den skattskyldige fört i handel eller tillverkat, prisfall under inköps- eller tillverkningspris, förstöring eller försämring av varulager, tillverkningar, lager av råvaror och förbrukningsartiklar eller dyl., utebliven återbetalning av lån, som skattskyldig i av honom driven penningrörelse utlämnat på förfalskade lånehandlingar m. m. dyl. I dylika fall är skattskyldig berättigad att i beskattningsavseende göra nödig nedskrivning å varulagrets värde eller erforderlig avskrivning å utestående fordringar eller vidtagna därmed jämförlig åtgärd för minskande av sin eljest skattepliktiga inkomst. Däremot räknas icke hit förlust, som skattskyldig kan hava lidit vid sidan av vad som normalt ingår såsom ett led i förvärvsverksamheten, således i regel icke genom borgensförbindelse eller genom prisfall å eller förstöring genom brand eller olyckshändelse av *fastighet*, som användes för stadigvarande bruk i rörelsen. Den förlust, som föranledes av en dylik, oberoende av rörelsen uppkommen skada, är att anse såsom *kapitalförlust*.

Nuvarande lydelse:

till 35 §.

1. Är fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av fastighet, som ingått i den skattskyldiges rörelse, skall beaktas vad i punkt 1 av anvisningarna till 28 § sägs rörande beskattning i vissa fall såsom intäkt av rörelse av vad som erhålles vid avyttring av maskiner eller andra inventarier, vilkas värde icke enligt punkt 7 av anvisningarna till 29 § inräknas i värdet av byggnad.

2. Har vid överlåtelse av rörelse avträdaren betingat sig ersättning för värde av goodwill's natur, såsom firmanamn, tidnings titel, varumärke, utfästelse att icke utöva viss verksamhet o. dyl., är sådan ersättning att anse som intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, om och i den mån sådana förhållanden föreligga, att ersättningen kan hänföras till realisationsvinst vid avyttring av lös egendom (jfr punkt 1 av anvisningarna till 28 §).

Föreslagen lydelse:

till 35 §.

1. Är fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av fastighet, som ingått i den skattskyldiges rörelse, skall beaktas vad i punkt 1 av anvisningarna till 28 § sägs rörande beskattning såsom intäkt av rörelse av vad som erhålles vid avyttring av maskiner eller andra inventarier, vilkas värde icke enligt punkt 7 av anvisningarna till 29 § inräknas i värdet av byggnad.

2. I det fall att vinst å avyttring av jordbruksfastighet med därå växande skog endast delvis är skattepliktig såsom realisationsvinst, kan jämväl taxering för intäkt av skogsbruk äga rum. Om intäkten av skogsbruk på grund av avyttringen, beräknad jämlikt 21 §, efter avdrag varom i 22 § 1 mom. förmäles, överstiger den skattepliktiga delen av realisationsvinsten, skall nämligen det överskjutande beloppet beskattas såsom inkomst av jordbruksfastighet. Vid denna beskattning skall dock iakttagas, att vad som på grund av avyttringen beskattas såsom intäkt av skogsbruk och såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet sammanlagt icke upptages till högre belopp än den vid fastighetsavyttringen uppkomna realisationsvinsten i dess helhet.

Exempel:

En skattskyldig försäljer nio år efter förvävet en jordbruksfastighet med därå växande skog. Han erhåller därvid en realisationsvinst å 5 000 kronor. Av denna utgör 25 procent eller 1 250 kronor skattepliktig realisationsvinst. Om den å skogen belöpande delen av kö-

*Nuvarande lydelse:**Föreslagen lydelse:*

peskillingen i stället upptages såsom intäkt av skogsbruk, skulle för den skattskyldige efter åtnjutande av bl. a. avdrag, som avses i 22 § 1 mom. tredje stycket, uppkomma en behållen intäkt av skogsbruk å 4 000 kronor. Under sådana förhållanden skall den skattskyldige uppgiva 1 250 kronor såsom skattepliktig realisationsvinst och 2 750 kronor såsom intäkt av jordbruksfastighet.

Om den behållna intäkten av skogsbruk i stället uppgått till 6 000 kronor, skulle den skattskyldige i det angivna exemplet uppgiva 1 250 kronor såsom skattepliktig realisationsvinst och 3 750 kronor såsom intäkt av skogsbruk.

3. Har egendom, som make erhållit vid bodelning, före äktenskapets ingående eller under äktenskapet av honom förvärvats genom köp eller byte eller därmed jämförligt fång, skall frågan, huruvida och i vad mån skattepliktig realisationsvinst skall anses föreligga, bedömas med hänsyn till sistnämnda fång.

till 36 §.

2. För att förlust å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom skall få avdragas erfordras, att förlusten under beskattningsåret uppkommit genom avyttring av fast eller lös egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i säljarens ägo, om det är fastighet, under mindre än tio år och eljest under mindre än fem år. Realisationsförlust beräknas efter samma regler, som gälla för beräkning av realisationsvinst.

till 36 §.

2. För att förlust å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom skall få avdragas erfordras, att förlusten under beskattningsåret uppkommit genom avyttring av fast eller lös egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i säljarens ägo, om det är fastighet, under mindre än tio år och eljest under mindre än fem år, eller, i fråga om strömfall eller rättighet till vattenkraft, under mindre än femton år. Realisationsförlust beräknas efter samma regler, som

Nuvarande lydelse:

Avdrag är icke i något fall medgivet för utgifter för inköp av lottsedlar eller för andra liknande insatser i lotteri.

Föreslagen lydelse:

gälla för beräkning av realisationsvinst.

Har den avyttrade egendomen innehafts under sådan tid, att därest vinst uppstått vid avyttringen, vinsten jämlikt 35 § skolat allenast till viss del hava räknats till skattepliktig realisationsvinst, må avdrag åtnjutas endast för däremot svarande del av förlusten.

Avdrag må i intet fall ske för realisationsförlust, som uppkommit då egendom avyttrats eller då upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet skett under sådana förhållanden att, därest vinst i stället uppstått, denna enligt bestämmelserna i 35 § 4 mom. icke skulle hava utgjort skattepliktig realisationsvinst.

Avdrag är icke i något fall medgivet för utgifter för inköp av lottsedlar eller för andra liknande insatser i lotteri.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1952; dock att i samband med lagens ikraftträdande skall iakttagas följande:

1) Äldre bestämmelser skola fortfarande gälla i fråga om 1952 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1952 eller tidigare år.

2) Oavsett vad ovan stadgas skola de nya föreskrifterna i anvisningarna till 28 och 29 §§ om beskattning av ersättning vid överlåtelse av rättighet av goodwill's natur samt om rätt till avdrag för kostnaden för anskaffning av dylik tillgång äga tillämpning, därest överlåtelsen respektive anskaffningen skett efter 1951 års utgång, medan äldre lag skall äga tillämpning därest överlåtelsen respektive anskaffningen skett dessförinnan.

2) Förslag

till

förordning angående upphävande av förordningen den 23 maj 1947 (nr 210) om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst vid expropriation m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen den 23 maj 1947 om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst vid expropriation m. m. skall upphöra att gälla med utgången av år 1951; dock att förordningen fortfarande skall gälla i fråga om 1952 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1952 eller tidigare år.

3) Förslag

till

förordning angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst.

1 §.

Har fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse under visst beskattningsår åtnjutit inkomst, som hänför sig till minst två beskattningsår, vilka infallit före eller infalla efter det beskattningsår då inkomsten åtnjutits (*ackumulerad inkomst*), skall under de förutsättningar, som i denna förordning angivas, statlig inkomstskatt å denna inkomst beräknas, som om inkomsten upptagits till beskattning med lika delar under taxeringsåret och så många av de närmast föregående taxeringsåren, att inkomsten därigenom blir fördelad på det antal år, till vilka den hänför sig; dock att ackumulerad inkomst i intet fall må fördelas på mera än tio år.

Kan tillförlitlig utredning icke förebringas om det antal år, vartill ackumulerad inkomst hänför sig, skall skatteberäkningen ske, som om inkomsten hänfört sig till tre år.

Skatt å ackumulerad inkomst skall utgå efter det procenttal av grundbeloppen för statlig inkomstskatt, som jämlikt 12 § förordningen om statlig inkomstskatt skall tillämpas för slutlig skatt på grund av taxering det taxeringsår, då inkomsten tages till beskattning.

(Se vidare anvisningarna.)

2 §.

Skatteberäkning enligt 1 § må ske endast under förutsättning att den ackumulerade inkomsten, efter avdrag för avdragsgilla utgifter, uppgår till minst 5 000 kronor och tillika utgör minst en tredjedel av den skattskyldiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst för det taxeringsår, då den ackumulerade inkomsten tages till beskattning.

3 §.

Vad i denna förordning sägs om ackumulerad inkomst skall, såvitt angår till inkomst av *jordbruksfastighet* hänförlig inkomst, gälla endast:

intäkt av skogsbruk genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken;

intäkt, som uppkommit vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt mot engångsersättning; samt

intäkt, som uppkommit genom att egendom tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden, att dylik tvångsförsäljning måste anses vara förhanden.

I fråga om till inkomst av *rörelse* hänförlig ackumulerad inkomst skall vad i denna förordning sägs gälla endast:

intäkt genom vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet;

intäkt vid överlåtelse av varumärke, firmanamn och andra liknande rättigheter av goodwill's natur;

intäkt vid avyttring, i samband med överlåtelse av rörelse, av för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningsskatt hänförs till byggnad; samt

intäkt genom avyttring, i samband med överlåtelse av rörelse, av varor och produkter i rörelsen, dock endast i den mån det influtna beloppet överstiger varornas eller produkternas i räkenskaperna upptagna värde.

Beträffande till inkomst av *tillfällig förvärvsverksamhet* hänförlig ackumulerad inkomst skall vad i denna förordning sägs icke äga tillämpning å vinst vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom.

(Se vidare anvisningarna.)

4 §.

Skattskyldig, som vill åtnjuta förmånen av skatteberäkning enligt 1 §, har att därom göra ansökan hos prövningsnämnden i det län, där den skattskyldige skall taxeras till statlig inkomstskatt för det taxeringsår, då inkomsten tages till beskattning.

Ansökningen ingives till länsstyrelsen och skall, med undantag för fall varom i 7 § sägs, vara till länsstyrelsen inkommen före taxeringsårets utgång.

5 §.

Bifalles ansökan varom i 4 § sägs, skall länsstyrelsen meddela förordnande om avkortning eller, där restitution skall ske, tillstålla den skattskyldige honom tillkommande belopp över postgiro.

Å restituerat belopp utgår icke ränta.

6 §.

Kan ansökan om skatteberäkning enligt denna förordning icke av prövningsnämnd upptagas till avgörande, emedan tidigare taxering, som inverkar på skatteberäkningen, icke vunnit laga kraft, skall prövningsnämnden genom särskilt beslut förklara ansökningen vilande. Det ankommer därefter på den skattskyldige att, sedan ifrågavarande taxering vunnit laga kraft, till prövningsnämnden inkomma med framställning om ansökningens upptagande till förnyad behandling. Sådan framställning skall göras inom ett år från det slutligt utslag meddelades i taxeringsfrågan.

7 §.

Har skatteberäkning enligt 1 § skett, men ändras den beskattningsbara inkomst, varå skatten beräknats, genom beslut av prövningsnämnd eller utslag av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, eller åsättes den skattskyldige genom sådant beslut eller utslag eftertaxering till statlig inkomstskatt så att grunderna för skatteberäkningen eller förutsättningarna för rätten att komma i åtnjutande därav ändras, skall prövningsnämnden vidtaga den ändring av skatteberäkningen, vartill förhållandena kunna föranleda.

8 §.

Därest förutsättningar för skatteberäkning enligt 1 § föreligga först efter meddelandet av sådant beslut av prövningsnämnd eller utslag av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, som i 7 § sägs, äger den skattskyldige ingiva i 4 § omförmäld ansökan inom ett år från det ifrågavarande beslut eller utslag meddelades.

9 §.

Beträffande underrättelse om beslut av prövningsnämnd enligt denna förordning ävensom beträffande rätt att föra talan över dylikt beslut skola de i taxeringsförordningen givna bestämmelserna i fråga om taxering för inkomst äga motsvarande tillämpning; dock att besvär över prövningsnämnds beslut att förklara ansökan vilande enligt 6 § icke må föras.

10 §.

Konungen äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1952. Förordningen skall icke äga tillämpning beträffande ackumulerad inkomst, som åtnjuts under tidigare beskattningsår än det för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes år 1952.

Anvisningar

till 1 §.

Inkomst skall enligt denna förordning anses hänförlig till visst beskattningsår, om intäkten exempelvis intjänats eller eljest motprestation för densamma i någon form lämnats under ifrågavarande år.

För att inkomst skall anses utgöra ackumulerad inkomst enligt denna förordning fordras, att inkomsten hänför sig till minst två beskattningsår, vilka föregått eller följa efter det beskattningsår, då inkomsten åtnjutits; däremot är det utan betydelse för frågan om förordningens tillämplighet, om inkomsten hänför sig jämväl till det beskattningsår, då den åtnjutits, eller uteslutande till de förstnämnda åren.

Till ledning för skatteberäkningen anföres följande *exempel*:

En skattskyldig har åsatts ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp av 7 000 kronor vid taxering år 1948. Vid taxeringarna till statlig inkomstskatt för åren 1949—1952 ha de beskattningsbara inkomsterna bestämts till 0 kronor år 1949, 8 000 kronor år 1950, 10 000 kronor år 1951 och till 60 000 kronor år 1952. Enligt förordningen om statlig inkomstskatt skall skatt å en beskattningsbar inkomst å 60 000 kronor utgå med 23 170 kronor. I den beskattningsbara inkomsten vid 1952 års taxering ingår emellertid en ackumulerad inkomst å 40 000 kronor, vilken enligt av den skattskyldige förebragt utredning hänför sig till beskattningsåren 1947—1950, d. v. s. till fyra år. Jämlikt 1 § första stycket skall skatten å den beskattningsbara inkomsten av 60 000 kronor beräknas efter följande grunder. Beloppet 40 000 kronor delas med fyra och skatteberäkningen sker som om 10 000 kronor upptagits till beskattning vart och ett av taxeringsåren 1949—1952. Härefter sker uträkningen sålunda:

1) För den del av ackumulerade inkomsten, som hänförts till taxeringsåret 1949, utgår skatten å en beskattningsbar inkomst av 10 000 kronor ($0 + 10\,000$) . . . . . = 1 550 kronor

2) För det belopp å 10 000 kronor, som hänförts till taxeringsåret 1950, utgör skatten skillnaden mellan skatten å en beskattningsbar inkomst av 18 000 kronor ($8\,000 + 10\,000$) = 3 950 kronor och skatten å en beskattningsbar inkomst av 8 000 kronor = 1 150 kronor . . . . = 2 800 »

3) För det belopp å 10 000 kronor, som hänförts till taxeringsåret 1951, utgör skatten skillnaden mellan skatten å en beskattningsbar inkomst av 20 000 kronor ($10\,000 + 10\,000$) = 4 670 kronor och skatten å en beskattningsbar inkomst av 10 000 kronor = 1 550 kronor = 3 120 »

4) För taxeringsåret 1952 räknas skatten ut på en beskattningsbar inkomst av 20 000 kronor ($60\,000 - 40\,000$) jämte den del av den ackumulerade inkomsten,

10 000 kronor, som hänförs till detta taxeringsår, d. v. s.	
30 000 kronor. Skatten härå	= 8 670 kronor
Skatt att erlägga för den beskattningsbara inkomsten	
av 60 000 kronor	= 16 140 kronor.

Eftersom enligt 1 § skatteberäkningen under de omständigheter, som angivas i exemplet, skall ske så, som om en fjärdedel av den ackumulerade inkomsten upptagits till beskattning under 1952 och en fjärdedel därav under vart och ett av de tre närmast föregående åren, d. v. s. i detta fall taxeringsåren 1949—1951, inverkar 1948 års taxering icke på uträkningen av skatten å den ackumulerade inkomsten.

Vid skatteuträkningen har enligt 1 § sista stycket för samtliga taxeringsår tillämpats det procenttal av grundbeloppen för statlig inkomstskatt, som skall tillämpas för slutlig skatt på grund av 1952 års taxering; detta gäller såväl skatteberäkningen före som skatteberäkningen efter fördelningen av den ackumulerade inkomsten.

Kan utredning icke förebringas om det antal år, vartill ackumulerad inkomst hänför sig, skall jämlikt 1 § andra stycket skatteberäkningen ske, som om inkomsten hänfört sig till tre år. Denna bestämmelse skall dock icke äga tillämpning exempelvis i sådana fall, då en skattskyldig vid avgång från tjänst uppbär ett engångsbelopp såsom ersättning för årlig pension. I dylika fall skall den ackumulerade inkomsten i allmänhet anses hänföra sig till tio år.

Om en skattskyldig under ett och samma beskattningsår kommer i åtnjutande av flera intäkter, vilka var för sig äro att anse såsom ackumulerade inkomster och vilka hänföra sig till olika antal år, skola intäkterna fördelas oberoende av varandra å de år, till vilka de hänföra sig. Skatteberäkningen skall emellertid ske på sammanlagda beloppet av de till ett beskattningsår hänförliga intäkterna.

till 3 §.

Vad i 3 § första stycket sägs angående intäkt av jordbruksfastighet genom upplåtelse av nyttjanderätt skall icke gälla beträffande upplåtelse av rätt att avverka skog.

Till utskottets behandling ha hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

A) de likalydande motionerna I: 506 av herrar *Mannerskantz* och *Lundgren* samt II: 647 av herrar *Edström* och *Braconier*, vari hemställts, »att riksdagen för sin del måtte antaga

1) följande

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att punkt 3 av anvisningarna till 35 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall upphöra att gälla och att 35 §, 46 § 1 mom. samt 52 § 1 mom. ävensom anvisningarna till 21 § punkt 2, 22 § punkt 4, 28 § punkt 1, 29 § punkterna 3 d, 5 och 10, 35 § punkterna 1—2 och 36 § punkt 2 och 3 samt 46 § punkt 1 nämnda lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives.

35 §.

1 mom. Till intäkt — — — (likalydande med 1 mom. i propositionen) — — — av kapital.

2 mom. Till intäkt — — — (likalydande med 2 mom. första stycket i propositionen) — — — (realisationsvinst).

Har egendom, som skattskyldig erhållit såsom gåva av make, syskon eller skyldeman i rätt upp- eller nedstigande led, av givaren förvärvat genom fång, som ovan sägs, skall frågan om och i vad mån skattepliktig realisationsvinst skall anses föreligga bedömas med hänsyn till sistnämnda fång. Motsvarande skall gälla om make vid bodelning i anledning av äktenskapets upplösning erhållit egendom som han före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, eller om make vid bodelning av annan anledning än äktenskapets upplösning erhållit egendom, som någondera maken före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång.

Såsom skattepliktig realisationsvinst skall, med i 3 mom. angivna undantag, räknas

a) då fråga — — — (likalydande med 2 mom. i propositionen) — — — å tomträtt.

3 mom. Vinst, som — — — (likalydande med 4 mom. i propositionen) — — — mot engångsersättning.

Till intäkt — — — (likalydande med 5 mom. i propositionen) — — — års taxeringar.

46 §.

1 mom. Därest vid beräkning enligt ovan angivna grunder av skattskyldigs inkomst från särskild förvärvskälla uppkommer underskott, må, med iakttagande av vad nedan i detta mom. sägs samt av föreskriften i 74 §, sådant underskott, i den mån det med tillämpning av de i 56—59 §§ meddelade bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till en kommun, avräknas å sådan den skattskyldiges inkomst, som skall tagas till beskattning i samma kommun.

Adagalägger skattskyldig, att underskott uppkommit å icke yrkesmässig

avyttring av fast eller lös egendom, får efter prövningsnämnds beprövande så stor del därav avräknas, som svarar mot realisationsvinst, uppkommen högst fem år tidigare, dock endast i den mån realisationsvinsten ingått i taxerad inkomst. Uppgår sammanlagda beloppet av skattskyldigs inkomster från olika förvärvskällor (sammanräknad inkomst) under beskattningsåret, minskad med andra allmänna avdrag än underskott, som i detta stycke sägs, icke till sådant belopp, att avdragsrätten för underskottet kan helt utnyttjas, må avdrag för återstående underskott ske från sammanräknad inkomst senast femte året efter det beskattningsår underskottet uppkommit.

Avdrag för underskott, som uppkommit å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, må efter prövningsnämnds beprövande, därest avdrag icke åtnjutits enligt andra stycket här ovan, avdragas från realisationsvinster, som kunna komma att erhållas senast före utgången av femte året efter det beskattningsår underskottet uppkommit.

Avdrag är icke medgivet för underskott å fastighet och rörelse i utlandet eller för underskott, som uppstått därigenom, att avdrag, varom förmåles i 45 §, överstigit nettointäkten av förvärvskällan.

52 §.

(Likalydande med propositionen.)

Anvisningar

till 21 §.

(Likalydande med propositionen.)

till 22 §.

4. Har skog — — — gällande ingångsvärde.

Med skogs ingångsvärde förstås det värde, varmed växande skog kan anses hava ingått i fastighetens värde vid den tidpunkt, då ägaren förvärvade fastigheten. Har egendom, som skattskyldig erhållit såsom gåva av make, syskon eller skyldeman, av givaren förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, skall i berörda hänseende sistnämnda fång vara avgörande. Motsvarande skall gälla, om make vid bodelning i anledning av äktenskapets upplösning erhållit egendom, som han före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, eller om make vid bodelning av annan anledning än äktenskapets upplösning erhållit egendom, som någondera maken före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång.

Såsom fastighetens — — — (likalydande med propositionen) — — — det ursprungliga.

till 28 §.

(Likalydande med propositionen.)

till 29 §.

3.d. Då tillgång, — — — (likalydande med 3.d. i propositionen) — — — annat ändamål.

5. Avdrag får — — — motsvarande tillämpning.

Patenträtt eller — — — dylik tillgång.

Kostnad för anskaffning av varumärke, firmanamn eller andra rättigheter av goodwill's natur ävensom organisationskostnad må avdragas genom lika stora årliga värdeminskningsavdrag, såvitt angår organisationskostnad inom en period av fem år samt såvitt angår övriga omförmälda kostnader inom en period av tio år från den tidpunkt, då kostnaden uppkommit; dock att, där så på grund av särskilda omständigheter finnes skäligt, kostnaden må, enligt beskattningsnämnds särskilda beprövande, fördelas på en längre period. Har skattskyldigs — — — (likalydande med propositionen) — — — motsvarande tillämpning.

10. I anslutning — — — (likalydande med propositionen) — — — såsom *kapitalförlust*.

till 35 §.

(Likalydande med propositionen.)

till 36 §.

2. För att förlust å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom skall få avdragas erfordras, att förlusten under beskattningsåret uppkommit genom avyttring av fast eller lös egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i säljarens ägo, om det är fastighet, under mindre än tio år och eljest under mindre än fem år.

Har den avyttrade egendomen innehafts under sådan tid att, därest vinst uppstått vid avyttringen, vinsten skolat allenast till viss del hava räknats till skattepliktig realisationsvinst, må avdrag åtnjutas endast för däremot svarande del av förlusten. Realisationsförlust beräknas efter samma regler som gälla för beräkning av realisationsvinst, dock att då enligt 46 § 1 mom. avdrag yrkas för realisationsförlust, förlusten skall så beräknas som om den skattskyldige kommit i åtjutande av normala värdeminskningsavdrag, därest han icke visat, att så ej varit fallet.

Avdrag må i intet fall ske för realisationsförlust, som uppkommit då egendom avyttrats eller då upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet skett under sådana förhållanden att, därest vinst i stället uppstått, denna enligt bestämmelserna i 35 § 3 mom. icke skulle hava utgjort skattepliktig realisationsvinst.

Avdrag är icke i något fall medgivet för utgifter för inköp av lottsedlar eller för andra liknande insatser i lotteri.

3. I punkt 6 av anvisningarna till 18 § anges vad som beträffande icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom ävensom deltagande i lotteri utgör en särskild förvärvskälla. Avdrag enligt punkt 2 här ovan för

realisationsförlust får göras från realisationsvinst eller lotterivinst, som uppkommit i samma förvärvskälla som realisationsförlusten. Om härvid underskott uppkommer, får detta avdragas från inkomst av annan förvärvskälla allenast i den utsträckning som i 46 § 1 mom. sägs.

till 46 §.

1. Har skattskyldig — — skattepliktig intäkt.

1 a. Då fråga uppkommer huruvida och med vilket belopp skattepliktig realisationsvinst ingått i taxerad inkomst, skall så anses, som om i 46 § omförmälda avdrag i första hand avräknats från annan den skattskyldiges inkomst under beskattningsåret.

Underskott vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom må avdragas från den skattskyldiges sammanräknade inkomst först sedan avdrag från denna inkomst gjorts för allmänna avdrag av annat slag.

1 b. Till ledning vid tillämpningen av bestämmelserna om avdragsrätt för underskott å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom anföras följande exempel:

a) Den skattskyldige gör 1952 en realisationsförlust å 15 000 kronor vid försäljning av en i hemortskommunen belägen fastighet, som han innehaft mer än sju men mindre än åtta år. Samtidigt gör han en realisationsvinst vid försäljning av aktier, som han innehaft kortare tid än två år, å 3 000 kronor. Beskattningsåret 1949 har den skattskyldige åtnjutit realisationsvinst vid försäljning av fastighet i hemortskommunen å 10 000 kronor, vilken i sin helhet beskattats. Den skattskyldige åsättes av taxeringsnämnden år 1953 taxering för en taxerad inkomst av tjänst å 7 000 kronor. Efter framställning av den skattskyldige undanröjer prövningsnämnden denna taxering på grundval av följande beräkning:

Taxerad inkomst enligt taxeringsnämndens beslut	kronor 7 000
Realisationsförlust 1952: 75 % av 15 000	kronor 11 250
Härifrån avdrages realisationsvinst å aktier	
samma år	» 3 000
Underskott	kronor 8 250
Underskottet överstiger den taxerade inkomsten med	kronor 1 250

Eftersom den skattskyldige år 1949 åtnjutit realisationsvinst å 10 000 kronor, är han vid 1953 års taxering berättigad till avdrag för hela underskottet å 8 250 kronor. Då emellertid hans taxerade inkomst vid 1953 års taxering uppgår endast till 7 000 kronor, återstår ett utnyttjat avdrag å 1 250 kronor. Detta belopp får han avdraga från sammanräknad inkomst vid taxering för inkomst, som åtnjutits under år 1953, eller, om avdraget då ej till fullo kunnat utnyttjas, vid taxering för inkomst, som åtnjutits under följande beskattningsår t. o. m. beskattningsåret 1957, d. v. s. till och med femte året efter det, då förlusten uppkommit.

Enär realisationsvinsten år 1949 med 1 750 kronor överstiger omförmälda underskott å 8 250 kronor, är den skattskyldige berättigad att av-

räkna 1 750 kronor mot realisationsförluster uppkomna under beskattningsåren 1953 och 1954, d. v. s. till och med femte året efter det, varunder ifrågavarande realisationsvinst uppkommit. Om den skattskyldige således år 1953 gör en realisationsförlust å 3 000 kronor på aktier, som han ägt kortare tid än två år, är han berättigad att vid taxering för inkomst, som åtnjutits under beskattningsåret 1953, eller, om avdrag för underskottet då ej till fullo kunnat utnyttjats, vid taxering för inkomst, som åtnjutits under beskattningsåret 1954, från den sammanräknade inkomsten avdraga så stor del av underskottet, som svarar mot ifrågavarande belopp, 1 750 kronor. Återstoden av den senare förlusten, 1 250 kronor, får den skattskyldige däremot endast avdraga från realisationsvinster, som han kan komma att åtnjuta t. o. m. beskattningsåret 1958, d. v. s. till och med femte året efter det, då denna förlust uppkommit.

b) Den skattskyldige har under beskattningsåret 1952 åtnjutit realisationsvinst å 10 000 kronor vid försäljning av aktier, vilka han innehaft längre tid än två år men kortare tid än tre år. Beskattningsåret 1949 har den skattskyldige lidit realisationsförlust å 11 000 kronor vid försäljning av aktier, som han innehaft kortare tid än två år, för vilken förlust avdrag icke till någon del åtnjutits vid taxeringarna 1950—1952. Efter framställning av den skattskyldige åsattes av prövningsnämnden taxering för år 1953 sålunda:

Realisationsvinst: 75 % av 10 000	kronor	7 500
Annan inkomst	»	10 000
Sammanräknad inkomst	kronor	17 500
Allmänna avdrag	»	1 500
Taxerad inkomst enligt taxeringsnämnds beslut	kronor	16 000
Realisationsförlust 11 000 kronor, av vilka 7 500 kronor få gå i avräkning 1953	»	7 500
Återstår taxerad inkomst	kronor	8 500

Den icke utnyttjade delen av realisationsförlusten, 3 500 kronor, motsvarande skillnaden mellan ovannämnda båda belopp, 11 000 kronor och 7 500 kronor, får den skattskyldige endast avräkna mot eventuella realisationsvinster t. o. m. beskattningsåret 1954, d. v. s. till och med femte året efter det, då förlusten uppkommit.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1952; dock att i samband med lagens ikraftträdande skall iakttagas följande:

1) Äldre bestämmelser skola fortfarande gälla i fråga om 1952 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1952 eller tidigare år.

2) Oavsett vad ovan stadgas skola de nya föreskrifterna i anvisningarna till 28 och 29 §§ om beskattning av ersättning vid överlåtelse av rättighet av goodwill's natur samt om rätt till avdrag från kostnaden för anskaffning

av dylik tillgång äga tillämpning, därest överlåtelsen respektive anskaffningen skett efter 1951 års utgång, medan äldre lag skall äga tillämpning därest överlåtelsen respektive anskaffningen skett dessförinnan.

2) följande

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

Härmed förordnas, att 4 § förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

1 mom. Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskriften i 22 §, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att beträffande underskott vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom de i 46 § 1 mom. andra och tredje styckena kommunalskattelagen meddelade bestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning vid taxering till statlig inkomstskatt;

slutlig skatt — — — kommunal samfällighet.

Skattskyldig, som — — — kommunalskattelagen sägs.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1952; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1952 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1952 eller tidigare år.

3) följande

Förslag

till

ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härmed förordnas, att 120 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 skall erhålla följande lydelse:

120 §.

Framställning om att erhålla avdrag för underskott, varom förmåles i 46 § 1 mom. andra och tredje styckena kommunalskattelagen och 4 § 1 mom.

förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingivas, så vitt framställningen avser den skattskyldiges taxering till statlig inkomstskatt, till länsstyrelsen i det län, där han taxerats eller bort taxeras för statlig inkomstskatt och, såvitt framställningen avser den skattskyldiges taxering till kommunal inkomstskatt, till länsstyrelsen i det län, dit förvärvskällan är att hänföra.

Framställningen skall, skriftligen avfattad och ställd till provningsnämnden i länet, ingivas till länsstyrelsen senast den 31 juli under taxeringsåret.

Har fråga om beskattning av realisationsvinst uppkommit under provningsnämnds behandling av skattskyldigs taxering, äger den skattskyldige i samband därmed inkomma med framställning, som nu sagts.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1953.»

B) de likalydande motionerna I: 507 av herr *Spetz* m. fl. och II: 646 av herr *Nilsson* i Svalöv m. fl., vari hemstälts, »att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 170 måtte besluta, att — vid total utförsäljning — intäkt av försålda inventarier och lager samt — under innehavet — intäkt genom försäljning av skog skola, under de förutsättningar som i övrigt gälla, få föranleda rätt till uppdelning av inkomsten på flera år, ävensom att vederbörande utskott måtte utarbета förslag till härför erforderliga ändringar i lagtexten»;

C) motionen II: 608 av fru *Gärde Widemar*, vari hemstälts, »att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 170 måtte besluta, att till personer, som av s. k. tyskmedel erhållit periodiska understöd och liknande förmåner, vilka ackumulerats för tiden från tyska rikets sammanbrott våren 1945 och utbetalats före den 1 januari 1951, restituera de belopp, som utgöra mellanskillnaden mellan den skatt, som kommer att påläggas dem för dessa inkomster, och den skatt, som skulle ha pålagts, om bestämmelserna i propositionen nr 170 angående ackumulerad inkomst skulle ha tillämpats på dem»; ävensom

D) motionen II: 648 av herr *Fagerholm*, vari hemstälts »dels att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 170, att avyttring av värde av goodwill's natur icke skall upptagas såsom intäkt av rörelse i vidare mån än enligt nu gällande bestämmelser, *dels ock* att avdrag för avskrivning å organisationskostnad enligt aktiebolagslagen 100 § 8 mom. 2:a stycket skall medgivas efter samma regler, som gälla enligt aktiebolagslagen».

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen:

a) de likalydande motionerna I: 56 av herrar *Domö* och *Näsgård* samt II: 83 av herrar *Hedlund* i Rådom och *Staxäng*, vari hemstälts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t med beaktande av i motionerna anförda synpunkter skyndsamt måtte verkställa utredning och såvitt möjligt till årets riksdag framlägga förslag om sådan ändring i

skattelagstiftningen att möjlighet skapas att mellan olika år utjämna beskattningen av skogsbrukets inkomster;

b) de likalydande motionerna I: 88 av herr *Spetz* samt II: 121 av herrar *Utbutt* och *Svensson* i Ljungskile, vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta följande tillägg till 28 § 2 mom. kommunalskattelagen:

Avser — — — använts,
 vad sålunda stadgats beträffande ersättning på grund av försäkring skall äga motsvarande tillämpning å köpeskillning för fartyg, dock ej där avyttringen skett till någon, med vilken säljaren varit i intressegemenskap, och det kan antagas, att avyttringen ägt rum i syfte att ernå särskild förmån i beskattningsavseende antingen för säljaren eller för köparen»; ävensom

c) de likalydande motionerna I: 211 av herrar *Cassel* och *Lundqvist* samt II: 281 av herrar *Dickson* och *Braconier*, vari hemstälts, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville uppdraga åt någon av de nu sittande skattekommittéerna att företaga en omarbetning av reglerna för realisationsvinstbeskattningen, så att vid beräkning av den skattepliktiga vinsten hänsyn tages till penningvärdets fall».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande hänvisa till motionerna I: 56, I: 88, I: 211, II: 608, II: 646, II: 647 och II: 648.

I enlighet med av utskottet i memorial nr 60 gjord hemställan har riksdagen beslutat att till höstsessionen uppskjuta behandlingen av nu förevarande proposition jämte motioner.

Propositionen.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bl. a. följande.

1944 års allmänna skattekommitté har med skrivelse den 24 februari 1949 avlämnat *betänkande angående beskattning av realisationsvinster, m. m. samt ackumulerade inkomster (SOU 1949: 9)* med därvid fogade författningsförslag; författningsförslagen ha såsom *Bihang* fogats vid statsrådsprotokollet i ärendet.

Över betänkandet ha efter remiss *yttranden* avgivits av kammarrätten, kommerskollegium (med överlämnande av yttranden från samtliga handelskammare, Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, Kooperativa förbundet samt Sveriges hantverks- och småindustriorganisation), vattenfallsstyrelsen, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Jönköpings, Kalmar, Blekinge, Malmöhus, Älvsborgs, Skaraborgs, Örebro, Kopparbergs, Västernorrlands och Västerbottens län, mellankommunala prövningsnämnden, Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund, Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riks-

förbund, Sveriges lantbruksförbund, Svenska bankföreningen, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Svenska uppfinnareföreningen och Svenska vattenkraftföreningen.

Beträffande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen tillåter sig utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelse härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Realisationsvinstbeskattningen, s. 22—56.

Beskattning av ersättning för rättighet av goodwill natur samt avskrivning å s. k. organisationskostnader, s. 56—66.

Beskattning av ackumulerad inkomst, s. 66—85.

Specialmotivering, s. 85—91.

Motionerna.

Av innehållet i de i ämnet väckta motionerna må här återgivas följande.

Motionerna i vad de avse realisationsvinstbeskattningen.

I de likalydande motionerna I: 211 och II: 281 har anförts, att resultatet av nuvarande bestämmelser om beskattning av realisationsvinst vid försäljning av fast egendom vore i tider av raskt sjunkande penningvärde orimligt. De belopp som därigenom upptoges till beskattning vore till betydande del — kanske helt — rent fiktiva. Förhållandet framstode tydligast, om en person, som byggt sig ett eget hem, inom tio år nödgades avflytta från orten för att t. ex. tillträda en ny tjänst eller ägna sig åt ny verksamhet på annan ort. Han sålde då sin fastighet och ville kanske på den nya orten uppföra ett nytt eget hem. Även om han då byggde en fastighet av precis samma typ som den föregående, bleve kostnaderna givetvis betydligt högre än förut. Det kunde förutsättas att den köpeskilling han erhållit vid avyttringen av sin fastighet helt åtgått. Eftersom denna emellertid på grund av det sjunkande penningvärdet givetvis vore högre än kostnaden för den ursprungliga fastigheten, nödgades han betala en kanske mycket hög skatt för en nominell inkomst, som lagts i toppen på hans övriga inkomster. Någon anledning att ur principiell synpunkt beskatta denne skattskyldige föreläge uppenbarligen icke.

I de likalydande motionerna I: 506 och II: 647 ha motionärerna uttalat, att de helt anslöte sig till grundtanken i det framlagda förslaget om ändrade bestämmelser rörande beskattning av realisationsvinst. Att man vid beräkning av skattepliktig realisationsvinst icke toge hänsyn till förändringar i penningvärdet under den tid den avyttrade tillgången innehafts, vore enligt motionärernas mening att anse såsom en påtaglig brist i skattelagstiftningen. Om emellertid ett sådant hänsynstagande av praktiska skäl icke låte sig göra, måste man för undvikande av orimliga beskattningsresultat antingen helt avstå från realisationsvinstbeskattning eller söka finna utvägar att modifiera

densamma. Genom de reducerande skalor, som föresloges i propositionen, vunnas åtminstone i viss utsträckning en kompensation för berörda brist. Vid den närmare utformningen av förslaget syntes emellertid vissa detaljfrågor ha erhållit en lösning som icke ur alla synpunkter vore lycklig. Såsom kammarrätten framhållit borde man helst söka undvika att införa särbestämmelser i fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av vattenkraft eller rättighet till sådan kraft. I samtliga de yttranden rörande denna fråga, som återgivits i propositionen, hade betänkligheter uttalats mot dessa särbestämmelser, som icke kunde anses ur sakliga synpunkter behövliga. Även departementschefen hade medgivit, att det ur vissa synpunkter varit mera tillfredsställande, om en särlagstiftning av förevarande slag kunnat undvikas. Departementschefen förklarade emellertid, att det syntes erforderligt föreskriva en viss förlängning av tidsgränsen beträffande nu ifrågavarande försäljningar. Såsom skäl för denna ståndpunkt återropades emellertid allenast »de speciella förhållanden, som råda i fråga om nämnda slag av tillgångar». Yttranden i frågan, särskilt det som avgivits av Svenska vattenkraftföreningen, gåve enligt motionärernas uppfattning icke vid handen, att något behov av de föreslagna särbestämmelserna numera skulle föreligga. Det vore ej heller antagligt, att de skulle få den avsedda hämmande effekten å till äventyrs alltjämt förefintliga spekulativa tendenser inom förevarande område. Ett ytterligare skäl för att de föreslagna särbestämmelserna borde utgå vore att de, enligt vad länsstyrelserna i Västerbottens och i Västernorrlands län anmärkt, uppenbarligen skulle nödvändiggöra tämligen komplicerade övergångsbestämmelser, något som dock icke beaktats i propositionen.

För att förhindra att skattebestämmelserna kringginges föresloges i propositionen, att skattefrihet vid bodelning begränsades till sådana fall, då make erhållit egendom vid bodelning i anledning av andre makens död samt förstnämnda make icke själv före eller under äktenskapet förvärvat egendomen genom fång, som grundade skatteplikt för realisationsvinst. Det vore emellertid uppenbart, att bodelning i anledning av äktenskapets upplösning, vare sig detta skett genom dödsfall eller skilsmässa, över huvud taget icke grundade sig på ett dylikt syfte. Man kunde nämligen icke rimligen antaga att äkta makar skulle söka skilsmässa för att en av dem skulle kunna komma i åtnjutande av skattefrihet för en realisationsvinst. Det funnes dock en gräns för det inflytande det nuvarande skattetrycket utan tvivel hade på medborgarnas handlande. Syftet med lagändringen skulle icke i någon mån äventyras, om skattefriheten för realisationsvinst bibehölls även i sistnämnda fall. Därtill komme att det föreliggande förslaget understundom kunde få obilliga verkningar. Då hustrun i samband med skilsmässa vid bodelningen tillskiftats t. ex. en av mannen ägd villafastighet, borde hon icke skäligen drabbas av beskattning för realisationsvinst, om hon nödgades sälja fastigheten. Uttrycket »bodelning i anledning av andre makens död» borde därför enligt motionärernas mening utbytas mot »bodelning i anledning av äktenskapets upplösning».

Den likaledes i syfte att förhindra missbruk föreslagna bestämmelsen om skatteplikt i vissa fall vid försäljning av tillgång, som erhållits såsom gåva, syntes motionärerna ur principiella synpunkter motiverad. Begreppet »skylde- man» innefattade emellertid även avlägsna släktingar, och med den i propositionen föreslagna lagtexten kunde befaras såväl att skatteplikt komme att inträda i fall, då sådan icke kunde anses motiverad, som att tillämpnings- svårigheter uppstode. För vinnande av syftet med den ifrågavarande lagänd- ringen torde det vara tillräckligt att stadga skatteplikt, då fråga vore om »gåva av make, syskon eller skyldeman i rätt upp- eller nedstigande led».

Ehuru kommitténs förslag i frågan om utsträckt rätt till avdrag för realisationsförluster i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran i fler- talet yttranden hade i propositionen intet förslag framlagts om ändring av de i detta avseende gällande bestämmelserna. Kommittén hade i sitt betän- kande (s. 69—79) framlagt en utförlig motivering för sitt förslag om ut- sträckt avdragsrätt. Motionärerna hänvisade till vad kommittén sålunda an- fört och kunde för sin del icke finna att vad departementschefen åberopat som skäl för avvisande av kommitténs förslag i denna del vore bärande. Varje utvidgning av den rätt till avdrag vid taxering, som enligt gällande bestämmelser tillkomme den skattskyldige, medförde självfallet ökad ar- betsbelastning för taxeringsmyndigheterna. Motionärerna kunde emeller- tid icke ansluta sig till den uppfattning, varåt departementschefen syntes giva uttryck, att uppgiften att kontrollera sådana avdrag, som principiellt måste medgivas om ett materiellt tillfredsställande resultat skulle vinnas vid taxeringen, borde stå tillbaka för andra med taxeringsarbetet förenade arbetsuppgifter. Syftet med detta arbete vore ju att åstadkomma en i möj- ligaste mån likformig och rättvis taxering. Den av kommittén förordade av- dragsrätten för realisationsförluster, uppkomna fem år före och fem år efter det beskattningsår, varunder realisationsvinst föreläge, vore lika sak- ligt befogad som den enligt gällande bestämmelser medgivna ytterst be- skurna rätten till avdrag för sådana förluster. Av kommitténs utredning måste anses framgå, att det av kommittén framlagda förslaget vore fullt praktikabelt, vilket också vitsordats av de flesta i ärendet hörda myndig- heterna.

I motionerna framförda synpunkter på den skatterättsliga behandlingen av rättighet av goodwillers natur samt av s. k. organisationskostnad.

I de likalydande motionerna I: 506 och II: 647 har erinrats om att kam- marrätten i fråga om rätt till avdrag vid taxering för organisationskostnader anfört, att vissa skäl kunde anses tala för att organisationskostnader er- hölle en likartad behandling som goodwillvärden men att ämbetsverket dock i sakens nuvarande läge ställde sig tveksamt till förslaget. Kammarrättens tveksamhet syntes grunda sig därpå, att frågan enligt kammarrättens för- menande ur principiell synpunkt vore så betydelsefull att den krävde ytter- ligare utredning. Kommittén syntes icke ha hyst denna uppfattning, och

motionärerna kunde ej heller ansluta sig till densamma. Att kommittén som exempel på organisationskostnader anfört utgifter i samband med bildande av företag, såsom stämpelkostnader å aktier, advokatarvoden m. m., torde ha sin grund i att detta slag av organisationskostnader, omförmälda i 100 § 8 mom. första stycket aktiebolagslagen, syntes vara praktiskt taget de enda varom tvist mellan de skattskyldiga och taxeringsmyndigheterna uppkomme. Den föreliggande frågan torde icke hava nämnvärd statsfinansiell betydelse. Vare sig kostnaderna måste avskrivas omedelbart eller, såsom fallet är med organisationskostnader som avses i andra stycket av samma lagrum, finge avskrivas under en femårsperiod, framstode det enligt motionärernas mening såsom principiellt felaktigt, att dessa avskrivningar måste ske med beskattade vinstmedel. De ifrågavarande kostnaderna vore ju lika nödvändiga för inkomstens förvärvande som exempelvis arbetslöner. Även om det regelmässigt vore fråga om jämförelsevis obetydliga belopp, föranledde de nuvarande bestämmelserna i detta avseende enligt vad erfarenheten gäve vid handen mycken irritation, eftersom avslag på ett avdragsyrkande helt naturligt framstode såsom materiellt felaktigt. Den omständigheten att organisationskostnader, som avsåges i första stycket av ovanberörda lagrum, på sätt departementschefen anfört över huvud taget icke finge upptagas såsom tillgång syntes icke rimligen böra föranleda, att de alls icke skulle få avdragas vid taxeringen, utan tvärlom motivera en omedelbar avdragsrätt. Med hänsyn till att inkomst ofta icke uppkomme under ett företags första verksamhetsår och en omedelbar avdragsrätt i vissa fall därför skulle bli värdelös och för att icke i onödan komplicera skattebestämmelserna ville motionärerna emellertid förorda den av Sveriges industriförbund med flera näringsorganisationer förordade lösningen, nämligen att organisationskostnader enligt såväl första som andra stycket av 100 § 8 mom. aktiebolagslagen finge avdragas under en femårsperiod.

I motionen II: 648 har anförts, att i fråga om försäljning av goodwill föreläge i praktiken i huvudsak två olika fall. I det fall, att rörelsen dreves i aktiebolagsform torde som regel den metoden tillämpas, att aktierna såldes och icke goodwillvärdet eller rörelsen som sådan. För aktieförsäljningen gällde då de vanliga reglerna för realisationsvinstbeskattning. För det fall åter att rörelsen bedreves av enskild person, skulle enligt propositionen skattskyldighet inträda för ersättningen för den i rörelsen ingående goodwillen. Även om reglerna för ackumulerad inkomst tillämpades, komme den skattskyldige i ett väsentligt ogynnsammare läge än om han drivit rörelsen i form av aktiebolag. Den kategori av näringsidkare, som dreve rörelsen såsom enskild firma, torde företrädesvis bestå av utövare av fria yrken, läkare, advokater o. s. v. ävensom hantverkare och medelstora och mindre köpmän etc. Ersättningen för goodwillvärdet, exempelvis i samband med att näringsidkaren droge sig tillbaka på grund av ålderdom och därför överlät rörelsen, bildade ofta för honom det kapital, som

behövdes för hans ålderdomsförsörjning. Det syntes motionären föga motiverat, att denna grupp av skattskyldiga de facto sattes i särställning. Såsom en motivering för åtgärden att beskatta intäkt av överlåtelse av goodwill hade anförts, att ersättningen utgjorde återvinning av kostnader, för vilka tidigare avdrag åtnjutits, t. ex. reklamkostnader. Denna motivering vore emellertid icke helt rättvisande. Tänkte man sig exempelvis den typ av rörelse, som dreves av en läkare, en advokat eller en mindre hantverkare, hade något avdrag för kostnader för goodwillens skapande som regel ej kunnat förekomma. Att rörelsen som sådan hade ett värde, berodde i detta fall icke på reklam och dylikt utan främst på innehavarens personliga skicklighet och anseende samt den kundkrets, han därigenom hade kunnat förvärva. Beskattningen av goodwillersättningen komme därvid att innebära, att yrkesutövarens arbetsprestation så att säga beskattades två gånger, nämligen dels för den direkta betalningen för hans arbetsprestation till kunderna dels för samma arbetsprestationers så att säga ideella, samlade goodwillvärde, när verksamheten i sinom tid överlätes. Det syntes därför rimligt, att någon ändring i hittillsvarande regler icke vidtoges när det gällde beskattning av ersättning för överlåtelse av goodwill.

I propositionen hade vidare föreslagits, att avdrag ej skulle tillåtas bl. a. för avskrivning å sådan organisationskostnad, som avsåges i aktiebolagslagen 100 § 8 mom. andra stycket. Enligt aktiebolagslagen föreskrevs emellertid dylik avskrivning såsom obligatorisk. Med hänsyn till bestämmelserna i 41 § kommunalskattelagen om att inkomst av rörelse skulle beräknas enligt bokföringsmässiga grunder, syntes det opåkallat att i skatteförfattningarna förbjuda avdrag för dylik avskrivning, i den mån den motsvarades av avskrivning i bokföringen. För att ernå konsekvens och reda i skattebestämmelserna syntes därför även i detta fall bokföringsmässiga grunder böra tillämpas och sålunda avskrivning medgivnas. Det sagda gällde givetvis icke sådana organisationskostnader som angäves i aktiebolagslagen 100 § 8 mom. första stycket.

Motionerna i vad de beröra förslaget rörande s. k. ackumulerad inkomst.

Till stöd för det i de likalydande motionerna I: 56 och II: 83 framförda yrkandet har erinrats om att frågan om investeringsfonder för jord- och skogsbruk vore ett spörsmål som tidigare beaktats utan att ett positivt resultat därvid uppnåtts. Såväl 1944 som 1947 års bevillningsutskott hade uttalat önskvärdheten av att lagstiftningen om investeringsfonder utsträcktes att omfatta förvärvskällorna jordbruk och skogsbruk, och 1948 års bevillningsutskott hade tillstyrkt motionsvis framställt yrkande om utredning. Det hade gentemot förslaget att inrätta investeringsfonder inom förvärvskällan jordbruksfastighet bl. a. anförts, att rätten till fondavsättning borde förbehållas dem som hade ordnad bokföring. Det torde emellertid vara möjligt att på andra vägar nå samma resultat utan att den nödvän-

diga säkerheten för att några medel icke komme att bli undandragna beskattning eftersattes. Sålunda kunde man tänka sig en avsättning av medel å särskilt spärrat konto i bank. Belopp, som den skattskyldige insatte å dylikt konto, skulle denne vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet få avdraga. Över de innestående medlen skulle den skattskyldige äga fri dispositionsrätt, men banken skulle vara skyldig att till taxeringsmyndigheterna anmäla de uttag som verkställdes. Skulle emellertid icke medlen uttagas inom en tidsperiod av exempelvis 5 år borde stipuleras, att de automatiskt upptoges till beskattning efter femårsperiodens utgång. Man skulle med ett dylikt system åstadkomma att en skattskyldig, som visst år haft en särskilt hög inkomst, finge möjlighet att fördela denna sin inkomst på flera år och därigenom få en sammanlagt mindre skatt. Detta tillvägagångssätt torde även vara det principiellt riktiga. Till stöd för införande av en rätt att avsätta medel å spärrat konto kunde man för skogsbrukets del anföra såväl konjunkturpolitiska som skattemässiga skäl. Genom sådana avsättningar skulle man få ett verksamt medel för åstadkommande av viss utjämning av sysselsättningen under hög- och lågkonjunktur. De skattemässiga skälen vore emellertid de tyngst vägande. Den starka progressiviteten vid den statliga beskattningen drabbade skogsägarna synnerligen hårt. På ett mycket stort antal enskilda fastigheter av bondeskogsnatur kunde på grund av skogsskiftenas belägenhet och form avverkning till avsalu icke ske årligen. Skogen måste i stället sparas under ett antal år för att större uttag därefter skulle kunna göras. Härigenom komme dels de arbeten, som efter avverkningar normalt utfördes för återväxtens trygghet och som lagligen åvilade skogsägaren, och dels andra skogsvårdande arbeten till stor del att utföras under de år då någon avverkning icke skett. Skogsägaren skulle härigenom mista möjligheten att verkställa de avdrag från inkomsten av skogsbruket som rätteligen bort få göras för kostnader för dylika arbeten, varigenom han bleve alltför hårt beskattad under avverkningsåret. Vidare tillfördes skogsägarna för närvarande genom den kraftiga prisstegringen på skogsprodukter betydande inkomster vid försäljning av skog. Viss del av dessa inkomster användes till produktionens befrämjande eller förbättrande genom vidtagande av ågärder för återväxtens säkerställande och andra skogsvårdande arbeten. Då emellertid dessa arbeten icke kunde utföras i obegränsad skala, dels på grund av tekniska hinder och dels på grund av bristen på arbetskraft, komme de medel som nedlades här icke att stå i naturlig proportion till de inkomster, som skogsägaren erhöle genom sina skogsuttag. Det vore sannolikt, att ett stort antal av skogsägarna på grund av den höga skatt, som därigenom drabbade dem, underlåte att göra så stora skogsuttag som i och för sig vore lämpligt. En lagstiftning som uppammade ett dylikt förfarande vore naturligtvis i nuvarande ekonomiska läge, då tillräckligt stora virkesuttag vore av synnerlig betydelse för upprätthållande av en hög export, föga tillfredsställande. Det kunde nämnas att angelägenheten av en utjämning mellan olika år beträffande beskattningen av skogsbrukets inkomster hade disku-

terats redan i kommunalskatteberedningens betänkande år 1942 om inkomstbeskattningen av skogsbruk. Sålunda hade där föreslagits, att inkomst av skogsbruk i samband med fastighetsförsäljning i viss ordning skulle kunna fördelas med lika belopp å beskattningsåret och ett antal av de närmast föregående åren. Beredningen hade även ansett, att det principiellt sett vore lika angeläget att utjämna beskattningen i de fall, då sparad tillväxt på en gång tillgodogjordes genom uttag under innehavet, som då tillväxten tillgodogjordes genom fastighetens försäljning.

I de likalydande motionerna I: 507 och II: 646 har anförts, att liksom för rörelseidkare rätt borde införas för jordbrukare, vilka redovisade inkomst enligt bokföringsmässiga grunder, att vid total utförsäljning få fördela inkomst av försålda inventarier och varulager på flera år. Sådan rätt föresloges ej heller i fråga om inkomst av skogsbruk i det fall skog försåldes under innehavet. Skulle skogsägare emellertid medgivnas rätt till avsättning av viss del av skogsinkomst till investeringsfond bleve givetvis behovet av en uppdelning av inkomsten på flera år mindre trängande. Departementschefen hade i propositionen till stöd för sin negativa inställning i sistnämnda avseende åberopat länsstyrelsens i Västernorrlands län yttrande, att det stode en skogsägare öppet att vid försäljning av skog genom överenskommelse med köparen fördela köpeskillingen på flera beskattningsår och att ett sådant förfaringssätt också i stor utsträckning tillämpades. Det torde vara riktigt att så vore fallet. Det kunde emellertid ifrågasättas huruvida detta förfaringssätt kunde vara ändamålsenligt. I vart fall torde det för skogsägarna många gånger leda till faktiska förluster, då skogsköpeskillingarna på grund av penningvärdets fall ofta bleve lägre än de avtalade. Det syntes motionärerna som om de praktiska svårigheterna vid tillämpningen varit den direkta anledningen till ställningstagandet i propositionen. Dessa borde emellertid icke få motivera ett dylikt undantagande. Motionärerna ansåge därför, att jämväl intäkt genom försäljning av skog under innehavet borde hänföras till ackumulerad inkomst.

I motionen II: 608 har framhållits, att person, som uppburit ackumulerad inkomst under 1950 eller tidigare enligt författningsförslaget icke kunde beredas den föreslagna skattelättnaden. Under år 1950 trädde den tvångs-clearing med Tyskland i kraft, varigenom personer, som hade fordringar av vissa angivna slag i Tyskland, skulle genom likvidationsnämnden börja få medel utbetalade till sig. Utbetalningen rörde sig i vissa fall om tjänstepensioner, änkepensioner och periodiskt utgående skadeståndsbetalningar, som tillförsäkrats dessa personer av tyska staten eller enskilda tyska rättssubjekt. Kraven härrörde sig från tiden för tyska rikets sammanbrott våren 1945 och fram till den 1 april 1951. Enligt uppgift började utbetalningar ske från likvidationsnämnden i oktober 1950. Fram till 1950 års slut utbetalades på detta sätt 71 337 kronor. Utbetalningarna, som i första hand skulle ske till de mest ömmande fallen, utgjorde sålunda ackumulerad inkomst oftast av pensionskaraktär. Det i propositionen framlagda förslaget medgäve icke

möjlighet till skattelindring, enär utbetalningarna skett före den 1 januari 1951. Den utväg, som närmast låge till hands, vore att generellt utsträcka möjligheterna till skattelättnader att gälla för inkomst, som åtnjuts efter den 1 oktober 1950. Detta låte sig av uppenbara skäl inte göra. Inte heller syntes det vara ur lagteknisk synpunkt lämpligt att inskriva en speciell bestämmelse för ifrågavarande personer. Om rättelse skulle vinnas, vilket vore i hög grad önskvärt, återstode då endast möjligheten, att riksdagen beslutade att restituera skattemedel, som inbetalats till statskassan utöver vad som skulle ha blivit fallet, om bestämmelserna om skattelättnader för ackumulerad inkomst gällt redan från den tid, då utbetalningarna enligt tvångsclearingen med Tyskland börjat att äga rum.

Motioner med yrkande om särskilda bestämmelser i fråga om beskattning av köpeskilling för försålt fartyg.

Till stöd för det i de likalydande motionerna I: 88 och II: 121 framförda yrkandet om viss ändring av 28 § 2 mom. kommunalskattelagen har framhållits, att aktiebolagen genom den fria avskrivningsrätten hade stora möjligheter att utjämna inkomsterna för olika beskattningsår, vilket för den enskilde fartygsägaren ställde sig betydligt svårare. En dylik utjämning torde ur såväl företagens som det allmännas synpunkt vara önskvärd. En fiskare, som skulle byta fartyg, måste först ha träffat ett bindande avtal om försäljning av sitt gamla fartyg, innan han vågade teckna kontrakt på ett nytt. Han befunde sig därvid i verkligheten i samma läge som om han förlorat sitt fartyg genom förlisning. Med den storlek en modern fiskebåt numera hade, den kostade omkring 200 000 kronor, kunde leveranstiden icke bli kortare än ett år — i regel bleve den längre. Följden därav bleve den, att leveransdagen för det nya fartyget infölle tidigast beskattningsåret näst efter det, då försäljningen av det gamla skedde. Frågan om fri avskrivning för enskilda personer och om taxering för ackumulerad inkomst hade vid tidpunkten för motionernas avgivande icke upptagits. Dock återstode en väg, som redan — så vitt känt vore — med uteslutande gott resultat prövats, nämligen att 28 § 2 mom. kommunalskattelagen erhöles den under krigstiden gällande lydelsen med begränsning till tre år. Motiveringen för denna utvidgning av rätten till uppskov med taxeringen hade varit »de under kriget rådande förhållandena». Dessa förhållanden rädde fortfarande och syntes bliva rådande under överskådlig tid. Genom en sådan ändring skulle taxeringen underlättas. Den svåra frågan om avskrivning för kontraktrisk skulle i regel bortfalla, då de återvunna värdeminskningssavdragen skulle kunna taxeras när det nya fartyget levererats, varigenom den skattskyldige erhölet nytt avskrivningsunderlag. Med nutida taxeringsteknik och kontrollmöjligheter förelåge ingen risk, att det allmänna skulle bli lidande genom den föreslagna utvidgningen.

Utskottets yttrande.

I propositionen nr 170 har på grundval av ett av 1944 års allmänna skattekommitté avgivet betänkande framlagts förslag till vissa ändrade bestämmelser för beskattning av realisationsvinster och ersättning för värde av goodwill's natur samt förslag till bestämmelser angående beskattning av ackumulerad inkomst.

Förslaget till beskattning av *realisationsvinster* innebär icke någon ändring av gällande tidsgränser för skatteplikt. Liksom hittills skall således gälla, att vinst är skattepliktig endast om avhändandet sker i fråga om fast egendom inom tio år och i fråga om lös egendom inom fem år från förvärvet. Inom dessa tidsgränser skall emellertid ske en begränsning av skatteplikten efter en reducerande skala, så att vinsten beskattas i sin helhet, om viss kortare tid förflutit mellan förvärv och avyttring, och därefter till allt mindre del ju närmare periodens slut avyttringen sker. Reducering av det skattepliktiga beloppet för realisationsvinst har föreslagits skola inträda i fråga om vinst genom avyttring av fast egendom efter sjunde året från förvärvet samt i fråga om vinst genom avyttring av lös egendom efter andra året från förvärvet.

Beträffande sådana fall då i värdet av icke yrkesmässigt avyttrad egendom ingår vattenkraft eller rätt till vattenkraft föreslås emellertid ett undantag från gällande tidsgränser, i det att tidsgränsen föreslås skola framflyttas till femton år. Även i fråga om sådana vinster föreslås beskattning efter en reducerande skala, så att reduktion skall inträda efter tolfte året från förvärvet.

Olägenheterna med de nuvarande tidsgränserna bero på den tvära övergången mellan full skatteplikt och full skattefrihet. Om en skattskyldig ägt en fastighet en dag kortare tid än tio år, beskattas vinst vid försäljningen helt. Har han ägt fastigheten ytterligare en dag blir vinsten däremot helt fri. Genom de föreslagna reducerande skalorna vinnes en uppmjukning av övergången mellan skatteplikt och skattefrihet, som får anses vara synnerligen önskvärd. Enighet torde i stort sett råda om att de föreslagna skalorna äro väl avvägda.

I vissa hänseenden ha emellertid erinringar riktats mot det i propositionen framlagda förslaget i denna del. Sålunda ha såväl i remissyttranden som i de likalydande motionerna I: 506 och II: 647 framhållits betänkligheter mot införande av särbestämmelser i fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av vattenkraft eller rättighet till vattenkraft. I nämnda motioner har hemställts, att de beträffande beskattning av dylik vinst föreslagna särskilda bestämmelserna skulle utgå.

Utredningar, som företagits dels av särskilda inom justitiedepartementet tillkallade sakkunniga, vilka den 27 februari 1943 avgivit betänkande angående åtgärder mot spekulation i vattenkraft, dels ock av 1947 års kommitté för åtgärder mot spekulation i vattenkraft, torde giva vid handen, att vat-

tenkraft och rättighet till vattenkraft ha varit föremål för spekulationer. De av 1948 års riksdag vidtagna åtgärderna innebärande en utvidgning av expropriationsrätten och en förlängning av lagen den 20 december 1946 om kontroll av överlåtelse av vattenkraft torde visserligen ha minskat betydelsen av skärpta regler om beskattning av realisationsvinst såsom åtgärd mot spekulation. Å andra sidan framgår av nyssnämnda utredningar att den vattenkraft, som kan bli föremål för framtida spekulation, kvantitativt sett är betydande även om den outbyggda men utbyggnadsvärda vattenkraften till övervägande del befinner sig i statens ägo eller på andra fasta händer. Med hänsyn härtill och till de speciella förhållanden, som visat sig råda beträffande ifrågavarande slag av tillgångar, avstyrker utskottet motionerna I: 506 och II: 647 i vad gäller denna fråga.

I de likalydande motionerna I: 211 och II: 281 har yrkats, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville uppdraga åt någon av de nu sittande skattekommittéerna att företaga omarbetning av reglerna för realisationsvinstbeskattningen, så att vid beräkning av den skattepliktiga vinsten hänsyn toges till penningvärdets fall. Problemet har berörts även i motionerna I: 506 och II: 647. Utskottet finner för sin del, att svårigheter måste mötas att konstruera speciella regler för beräkning av realisationsvinst, så att beskattningen av dylik vinst skall kunna anpassas efter de växlingar penningvärdet kan ha undergått under den tid, som förflutit mellan förvärv och avyttring. Utskottet vill dock understryka, att problemet är betydelsefullt särskilt i tider av starkt fallande penningvärde. Eftersom frågan berör icke endast realisationsvinster utan i minst lika hög grad alla andra slags inkomster, bör densamma emellertid utredas i ett större och vidare sammanhang. Utskottet avstyrker således motionerna I: 211 och II: 281 men förutsätter, att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer utvecklingen och vidtager de åtgärder, som kunna anses påkallade.

I sammanhang med uppmjukningen av reglerna om realisationsvinstbeskattningen har föreslagits, att intäkt genom avyttring av maskiner och inventarier alltid skall beskattas som intäkt av rörelse. I fråga om maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda tillgångar i rörelse föreligger sedan år 1939 en skillnad i inkomstbegreppet för olika grupper skattskyldiga, i det att för sådana skattskyldiga, som omförmälas i punkt 4 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (d. v. s. aktiebolag, ekonomiska föreningar, ömsesidiga försäkringsbolag och sparbanker), allt vad som inflyter vid försäljning av maskiner m. m. betraktas som intäkt av rörelse, under det att för övriga skattskyldiga såsom intäkt av rörelse behandlas endast vad som återbekommes av förut gjorda avskrivningar för värdeminskning. I övrigt upptages ersättningen såsom intäkt av realisationsvinst i den mån förutsättningar därför föreligga. En reform har ansetts påkallad på detta område dels med hänsyn till önskvärdheten att undanröja den inadvärdheten, som denna olikhet i inkomstbegreppet får anses innebära, och dels för

att underlätta de föreslagna uppmjukningarna i realisationsvinstbeskattningen. Som en konsekvens härav föreslås jämväl en ändring i punkt 10 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen i fråga om vad som skall anses vara hänförligt till kapitalförlust. Utskottet anser de föreslagna ändringarna välmotiverade.

Enligt gällande bestämmelser hänföres till intäkt av skogsbruk intäkt genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken, därest icke vinst å avyttringen i sin helhet skall beskattas såsom realisationsvinst enligt 35 §. För att undvika den icke avsedda konsekvensen av beskattning enligt den reducerande skalan av realisationsvinst genom avyttring av skogbärande fastighet, att viss del av vinsten jämväl i vad den belöper å skogen blir skattefri, har föreslagits en särskild bestämmelse för det fall att i realisationsvinst ingår vinst genom avyttring av skogbärande fastighet och realisationsvinsten icke i sin helhet är skattepliktig. Den föreslagna ändringen innebär, att skattskyldigs inom viss kommun taxerade inkomst, i vilken realisationsvinst genom avyttring av skogbärande fastighet ingår, icke på grund av de föreslagna reduceringsreglerna skall upptagas till lägre belopp än som skulle hava upptagits såsom taxerad inkomst i kommunen, därest den skattskyldige på grund av fastighetsförsäljningen i stället åsatts taxering för inkomst genom avyttring av skog i samband med avyttring av marken. Förslaget i denna del föranleder icke någon utskottets erinran.

Bestämmelserna i förordningen den 23 maj 1947 om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst m. m. föreslås skola inarbetas i kommunalskattelagen. Då förslaget till ifrågakarande förordning antogs av 1947 års riksdag förutskickades, att förordningen skulle erhålla allenast provisorisk giltighet med hänsyn till att frågan om realisationsvinstbeskattningen i hela sin vidd tagits upp till behandling av 1944 års allmänna skattekommitté. Mot förslaget, som innebär att förordningen upphäves och dess bestämmelser i sak oförändrade inarbetas i kommunalskattelagen, har utskottet icke något att erinra.

I propositionen ha föreslagits vissa begränsningar av den skattefrihet, som enligt gällande bestämmelser föreligger för realisationsvinst genom försäljning av egendom, som den skattskyldige erhållit vid bodelning eller såsom gåva. Sålunda föreslås att förvärv genom bodelning skall grunda skattefrihet för realisationsvinst endast i sådana fall, då make erhållit egendom vid bodelning i anledning av andra makens död och förstnämnda make icke själv före eller under äktenskapet förvärvat egendomen genom fång, som grundar skatteplikt för realisationsvinst. Beträffande förvärv genom gåva föreslås den ändringen, att om skattskyldig avyttrar egendom, som han erhållit såsom gåva av make eller skyldeman, skall frågan om och i vad mån skattepliktig realisationsvinst skall anses föreligga bedömas med utgångspunkt från givarens fång. De föreslagna ändringarna äro betingade av svårigheterna att med tillämpning av gällande bestämmelser hindra undgående av skatt. Inom utskottet råda icke några delade meningar om att

avsikten med beskattningsmyndigheternas arbete bör vara att åstadkomma en materiellt riktig beskattning. Det ligger därför i sakens natur, att man icke kan tolerera, att bestämmelserna kringgås genom en formellt oantastlig transaktion och att skattskyldig härigenom erhåller en skattelindring, som icke är materiellt befogad. Givetvis kunna stora svårigheter uppstå, då det gäller att bedöma huruvida en av en skattskyldig vidtagen åtgärd är att anse såsom ett försök att kringgå gällande bestämmelser eller icke. Detta torde i särskilt hög grad gälla vid tillämpning av reglerna om realisationsvinstbeskattningen. De föreslagna ändringarna synas därför vara motiverade. Det är också endast beträffande vissa detaljer invändningar har riktats mot förslaget i denna del. I de likalydande motionerna I: 506 och II: 647 hemställs, att orden »bodelning i anledning av andra makens död» skola utbytas mot »bodelning i anledning av äktenskapets upplösning». Vidare anses att begreppet skyldeman är för vidsträckt och att det med den föreslagna lagändringen avsedda syftet skulle lika väl kunna nås, om skatteplikt för förvärv genom gåva inträdde, då fråga är om »gåva av make, syskon eller skyldeman i rätt upp- eller nedstigande led». Såsom förut framhållits gälla skiljaktigheterna relativt obetydliga frågor. Utskottet finner emellertid motiverat, att bestämmelserna erhålla den lydelse, som angivits i förslaget. Utskottet avstyrker således de likalydande motionerna I: 506 och II: 647 i denna del.

1944 års skattekommitté föreslog en utvidgad rätt till avdrag för realisationsförlust. Kommittén, som utarbetat tre förslag till sådan avdragsrätt, förordade för sin del ett som alternativ III betecknat förslag. Det av kommittén förordade förslaget tillstyrktes i princip eller lämnades utan erinran i flertalet avgivna remissyttranden, men åtskilliga remissinstanser — även sådana som i princip tillstyrkte förslaget — uttryckte farhågor för att den nuvarande taxeringsorganisationen icke skulle mäktat att på ett tillfredsställande sätt fylla sina åligganden, därest nya arbetsuppgifter av den diskuterade arten skulle tillkomma.

Något förslag till vidgad avdragsrätt framlägges icke i propositionen. Departementschefen motiverar sitt avståndstagande med att allvarliga olägenheter äro att befara, vilket av kommitténs förslag man än väljer. Departementschefen understryker särskilt vådan av alltför stor belastning för taxeringsorganisationen och erinrar i detta sammanhang om att taxeringsorganisationens arbetsbörda under alla omständigheter komme att öka, om speciella regler för beskattning av s. k. ackumulerad inkomst meddelades, men tillägger, att frågan komme i ett annat läge, om rörelseidkare framdeles skulle medgivas rätt att i skattehänseende utjämna ett års vinst mot ett annat års förlust.

I de likalydande motionerna I: 506 och II: 647 hemställs, att det av kommittén förordade, som alternativ III betecknade förslaget skall göras till föremål för lagstiftning.

Utskottet finner vad motionärerna anfört för införande av utvidgad av-

dragsrätt för realisationsförlust i princip riktigt. Det är även uppenbart, att en skattskyldig icke bör berövas en avdragsrätt, till vilken han är i princip berättigad, enbart av den anledningen, att den skulle medföra ett merarbete för taxeringsmyndigheterna. I det föreliggande fallet skulle emellertid den ökade arbetsbördan bli så stor, att tveksamhet är synnerligen befogad, särskilt då, såsom departementschefen framhållit, speciella bestämmelser för beskattning av ackumulerad inkomst samtidigt föreslås skola meddelas. Utskottet finner sig därför i nuvarade läge icke kunna tillstyrka införande av utvidgad avdragsrätt för realisationsförlust. Problemet bör emellertid tagas upp till förnyad prövning, och utskottet anser önskvärt, att detta sker i samband med den allmänna översyn av beskattningsreglerna, som nu vidtages av 1950 års skattelagssakkunniga. Utskottet avstyrker därför motionerna I: 506 och II: 647 i förevarande del.

I propositionen föreslås, att ersättning vid avyttring av *värde av goodwill's natur* för framtiden skall hänföras till intäkt av rörelse. I samband därmed föreslås en generell rätt till avskrivning å dylik tillgång sålunda, att kostnad för anskaffning av rättighet av goodwill's natur må avdragas genom lika stora årliga värdeminskningsskattavdrag inom en period av tio år från den tidpunkt, då kostnaden uppkommit, därest icke på grund av särskilda omständigheter avskrivning må göras under en längre period. I motionen II: 648 hemställs, att ersättning vid avyttring av värde av goodwill's natur icke skall upptagas såsom intäkt av rörelse i vidare mån än enligt gällande bestämmelser. Motionären framhåller såsom ett skäl mot införande av de föreslagna bestämmelserna, att en rörelseidkare, som driver rörelse i aktiebolagsform, kan undgå beskattning för ersättning för goodwill vid överlåtelse av rörelsen genom att sälja aktierna under det att, om rörelsen bedrivs av enskild person, skattskyldighet inträder för ersättningen för den i rörelsen ingående goodwillen. Utskottet hänvisar till vad departementschefen uttalat i anledning av enahanda erinran i ett remissyttrande. Departementschefen framhåller, att då en i aktiebolagsform bedriven rörelse överlåtes genom avyttring av aktierna, bör beaktas, att något visst belopp icke betalas för goodwillen, varför köparen icke får något nytt avskrivningsunderlag. Det framhålles vidare, att det för övrigt icke är något speciellt utmärkande för värden av goodwill's natur utan gäller alla andra tillgångar hos ett aktiebolag, vilka kunna inverka vid prissättning å aktierna i bolaget, såsom maskiner, inventarier, varulager o. s. v. Ej heller det andra skälet motionären anför mot de föreslagna bestämmelsernas införande finner utskottet kunna motivera ett avståndstagande från förslaget. Det är visserligen riktigt, som motionären framhåller, att inom vissa yrkesgrenar goodwillen kan vara helt skapad av yrkesmannen själv utan att nämnvärda vid taxering avdragsgilla kostnader bidragit därtill. Men även i dessa fall, då goodwillersättningen får betraktas såsom en företagsledarens i efterskott uttagna lön, d. v. s. då den närmast är att likställa med pension, synes det principiellt riktigt att den betraktas som skattepliktig intäkt. Det må även beaktas att vid be-

dömande av värdet av exempelvis en läkares praktik hänsyn i regel icke endast tages till det goda namn han kunnat skapa sig utan även till sådana omständigheter som praktiklokalens belägenhet o. d. Utskottet erinrar även om den möjlighet till inkomstutjämning, som föreligger från den 1 januari 1951 genom att avdragsrätt medgives för engångspremie vid pensionsförsäkring, samt att en förutsättning för införande av de föreslagna bestämmelserna om beskattning av ersättning för rättighet av goodwill's natur är, att bestämmelser om beskattning av ackumulerad inkomst samtidigt skola meddelas.

De föreslagna nya bestämmelserna kunna enligt utskottets mening ur principiell synpunkt knappast göras till föremål för anmärkning. Den föreslagna avdragsrätten för avskrivning å goodwill's anskaffningsvärde synes dock i vissa hänseenden giva anledning till erinran. Enligt den föreslagna lydelsen av punkt 5 tredje stycket av anvisningarna till 29 § skola bestämmelserna i punkt 3 c tredje stycket samma anvisningar äga motsvarande tillämpning i fråga om skattskyldigs rätt att tillgodoräkna sig avdrag för senare år, därest den skattskyldige ej kunnat utnyttja det på året belöpande avdraget. Någon hänvisning till punkt 3 c fjärde stycket av anvisningarna till 29 § sker däremot icke. Därest en skattskyldig skulle kunna ådaga lägga, att värdet av goodwill nedgått avsevärt mera än sammanlagda beloppet av tidigare verkställda och på året belöpande värdeminskningssavdrag, äger han således enligt de föreslagna bestämmelserna ändå icke tillgodoräkna sig större avdrag än enligt avskrivningsplanen. Utskottet förstår, att det icke är möjligt att helt likställa rättighet av goodwill's natur med maskiner och inventarier. Eftersom värdet av en rättighet av goodwill's natur kan förete starka växlingar under innehavstiden torde det nämligen så gott som alltid vara omöjligt att fastställa i vad mån rättigheten definitivt nedgått i värde, innan den realiserats. Ett sådant konstaterande kan ske först sedan tillgången avyttrats, men då bör enligt utskottets mening hänsyn tagas till eventuell förlust. Antag exempelvis att en skattskyldig förvärvat ett goodwillvärde för 10 000 kronor och under innehavstiden erhållit avdrag för avskrivningar å anskaffningsvärdet med 5 000 kronor. Vid avyttring av tillgången erhålles 4 000 kronor. För den skattskyldige har därvid uppkommit en förlust å 1 000 kronor, som han enligt förslaget icke kan få avdraga. Enligt utskottets mening bör emellertid den skattskyldige beredas möjlighet att få göra avdrag för sådan förlust. Utskottet anser därför, att den föreslagna lagtexten bör kompletteras på så sätt, att skattskyldig medgives rätt till avdrag för förlust vid avyttring av värde av goodwill's natur i samband med överlåtelse av rörelsen eller eljest, d. v. s. i sådana fall då det genom avyttring konstaterats, att förlusten är definitiv. Utskottet tillstyrker förslaget med nu angiven ändring och avstyrker således motionen II: 648.

I sitt betänkande hade kommittén föreslagit avdragsrätt för avskrivning å vissa s. k. *organisationskostnader* efter enahanda grunder, som före-

slagits beträffande kostnad för anskaffning av rättighet av goodwills natur. Kommittén avsåg i sitt förslag sådana organisationskostnader, varom förmäles i 100 § 8 mom. första stycket nya aktiebolagslagen, nämligen sådana utgifter som ha direkt samband med bildande av företag, såsom stämpelkostnader å aktier, advokatarvoden m. m. Däremot berördes icke de i 8 mom. andra stycket till förenämnda författningsrum angivna organisationskostnaderna, d. v. s. kostnader för tekniskt, kommersiellt eller annat arbete, vilket är av väsentligt värde för organisationen av bolags rörelse.

Förslaget avstyrktes av samtliga myndigheter, som yttrat sig däröver, och något förslag i ämnet har icke framlagts genom propositionen. I de likalydande motionerna I: 506 och II: 647 har hemställts om införande av avdragsrätt för avskrivning på fem år av organisationskostnader, som omförmälas i 100 § 8 mom. första och andra stycket nya aktiebolagslagen. I motionen II: 648 har hemställts om avskrivningsrätt för i 8 mom. andra stycket förenämnda författningsrum omförmälda organisationskostnader efter grunder, som överensstämja med dem som enligt nya aktiebolagslagen gälla för dylika kostnaders avskrivning i bokföringen.

Vad först angår yrkandet om avdragsrätt för avskrivning å sådana organisationskostnader, som omförmälas i 100 § 8 mom. första stycket nya aktiebolagslagen, anser sig utskottet icke kunna biträda detsamma. Såsom i vissa remissyttranden framhållits är det här fråga om kostnader i samband med bildande av en förvärvskälla vilka icke äro avdragsgilla i princip och därför bör frågan prövas i ett större sammanhang. Därvid böra undersökas möjligheterna av avdragsrätt för liknande kostnader i andra förvärvskällor. Vad angår de kostnader, som avses i 8 mom. andra stycket omförmälda författningsrum, har frågan om avdragsrätt för avskrivningar först genom motionen II: 648 framlagts till bedömande. Såvitt utskottet har sig bekant, har frågan om avdragsrätt för avskrivningar å dylika kostnader ännu icke varit föremål för skattedomstols prövning. I varje fall synes departementschefen icke — som motionären synes antaga — haft för avsikt att uttala sig vare sig för eller mot dylik avdragsrätt, enär han i sitt yttrande endast uttalat sig angående den av kommittén föreslagna avdragsrätten för avskrivningar å organisationskostnader enligt 100 § 8 mom. första stycket nya aktiebolagslagen. Utskottet avstyrker således de likalydande motionerna I: 506 och II: 647 samt motionen II: 648 i denna del.

I propositionen föreslås att fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse under vissa förutsättningar skola kunna komma i åtnjutande av *lindring i den statliga inkomstskatten å ackumulerad inkomst*. Med ackumulerad inkomst skall enligt förslaget förstås inkomst, som hänför sig till minst två beskattningsår. För att inkomst skall anses hänförlig till ett visst beskattningsår kräves, att intäkten exempelvis intjänats eller eljest motprestation för densamma i någon form lämnats under ifrågavarande år. Det saknar betydelse huru de beskattningsår, till vilka intäkten är hänförlig, infalla i tiden i förhållande till det beskattningsår, då intäkten åtnjuts.

De kunna ligga såväl före som efter nämnda beskattningsår, och det är givetvis ingenting, som hindrar, att intäkten kan anses vara hänförlig även till det beskattningsår, då den åtnjutits. Det bör dock beaktas, att enbart den omständigheten, att intäkten åtnjutits ett beskattningsår, icke medför, att intäkten i nu avsedd bemärkelse är hänförlig till beskattningsåret.

Skattelindringen skall åstadkommas genom en särskild skatteberäkning, så att statlig inkomstskatt å ackumulerad inkomst skall beräknas som om inkomsten upptagits till beskattning med lika delar under taxeringsåret och så många av de närmast föregående taxeringsåren, att inkomsten därigenom blir fördelad på det antal år, till vilka den hänför sig. Icke i något fall får dock ackumulerad inkomst fördelas på mera än tio år. Det sagda torde böra belysas med några exempel. Om en skattskyldig under beskattningsåret 1954 åtnjutit ackumulerad inkomst, som är hänförlig till beskattningsåren 1944—1953, skall skatteberäkning vid 1955 års taxering ske som om inkomsten till lika stora delar influtit under beskattningsåren 1945—1954. Skatteberäkningen sker på enahanda sätt även om inkomsten, som åtnjutits 1954, exempelvis varit hänförlig till beskattningsåren 1945—1954 eller 1940—1949 eller 1955—1964. Det minsta antal år en inkomst skall vara hänförlig till är, såsom framgår av det förut sagda, två. Det är ingenting, som hindrar att det beskattningsår, då intäkten åtnjutits, är ett av dessa båda år, men det bör understrykas, att den omständigheten, att intäkt, som intjänats under ett beskattningsår, åtnjutits först ett senare år, icke medför att intäkten skall betraktas såsom ackumulerad inkomst.

För det fall att utredning ej kan förebringas om det antal år ackumulerad inkomst hänför sig till har föreslagits en hjälpregel, enligt vilken skatteberäkningen skall ske, som om inkomsten hänfört sig till tre år. Denna hjälpregel är avsedd att användas, där ej särskilda omständigheter föranleda till annan fördelningsgrund. Den är således icke tillämplig i exempelvis sådana fall då av utredningen göres sannolikt att intäkten är hänförlig till fyra år, men det råder tvekan om den möjligen kan vara hänförlig till fem. Ej heller bör hjälpregeln komma till användning, då en skattskyldig i syfte att uppnå en fördelning av intäkten på tre år i stället för två uraktlåter att förebringa erforderlig utredning.

Skatt å ackumulerad inkomst skall utgå efter det procenttal av grundbeloppen för statlig inkomstskatt, som jämlikt 12 § förordningen om statlig inkomstskatt skall tillämpas för slutlig skatt på grund av taxering det taxeringsår, då inkomsten tages till beskattning.

Särskild skatteberäkning är enligt förslaget avsedd att komma i fråga endast beträffande inkomster av sådan storleksordning, att verkningarna av den slutliga inkomstskattens progressivitet bliva mera påtagliga. Eftersom en effektiv begränsning av reformen ansetts synnerligen angelägen har föreslagits en spärregel av innebörd, att särskild skatteberäkning skall kunna medgivnas endast under förutsättning, att den ackumulerade inkomsten efter avdrag för avdragsgilla utgifter uppgår till minst 5 000 kronor och tillika utgör minst en tredjedel av den skattskyldiges till statlig in-

komstskatt taxerade inkomst för det beskattningsår, då den ackumulerade inkomsten tages till beskattning.

Beträffande de inkomstarter, som kunna bliva föremål för särskild skatteberäkning har bl. a. av praktiska skäl en viss begränsning ansetts vara erforderlig i fråga om till inkomstarterna jordbruksfastighet och rörelse hänförliga intäkter. Tillika ha bestämmelserna ansetts icke skola äga tillämpning å realisationsvinst.

Riksdagen har vid flera tillfällen påkallat utredning om de förhållanden, som de föreslagna bestämmelserna avse att reglera. Utskottet har i princip icke något att erinra mot det sätt, på vilket frågan lösts. Förslaget, som endast är att betrakta såsom en provisorisk lösning av spörsmålet om ojämna inkomsters beskattning, synes vara ägnat att i väsentlig mån undanröja de olägenheter, som kunna uppkomma genom gällande regler för inkomstberäkningen i samband med den statliga inkomstskattens progression.

Utskottet förstår de synpunkter, som anförts för en stark begränsning av reformens räckvidd. Reformen kommer även med den föreslagna begränsade räckvidden att innebära en starkt ökad arbetsbörda för taxeringsmyndigheterna, och det är då helt naturligt, att man icke bör taga taxeringsmyndigheterna i anspråk i andra fall än då den ackumulerade inkomsten är så stor, att genom den särskilda skatteberäkningen verklig åstadkommes skattelindring. På grund därav har man, som framgår av det föregående, föreslagit en spärregel, som medger rätt till särskild skatteberäkning endast under vissa förutsättningar. Utskottet inser såväl behovet av denna spärregel som att den av praktiska skäl måste göras så enkel som möjligt. Däremot ifrågasätter utskottet, om man icke skulle i huvudsak nå det med spärregeln avsedda målet, även om något mindre stränga krav ställdes på de förutsättningar, som skola föreligga för att skattskyldig skall komma i åtnjutande av förmånen av särskild skatteberäkning. Utskottet anser för sin del, att övertvägande skäl tala för en sänkning av det belopp, till vilket den ackumulerade inkomsten enligt den föreslagna spärregeln minst skall uppgå, och föreslår, att rätt till särskild skatteberäkning skall föreligga under de förutsättningar som angivits i förslaget, dock att det skulle vara till fyllest, att den ackumulerade inkomsten uppgår till minst 4 000 kronor.

Såsom framgår av det föregående har av olika skäl ansetts nödvändigt att beträffande vissa inkomstarter begränsa reformens tillämplighet. Sålunda har beträffande inkomst av jordbruksfastighet rätten att komma i åtnjutande av särskild skatteberäkning begränsats till intäkt av skogsbruk genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken, intäkt, som uppkommit vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt mot engångsersättning, samt intäkt, som uppkommit genom att egendom tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden, att dylik tvångsförsäljning måste anses vara för handen.

I de likalydande motionerna I: 507 och II: 646 har hemställts, att i sådana fall, då inkomst av jordbruksfastighet skall taxeras enligt bokföringsmässiga grunder, rätt till särskild skatteberäkning skall medgivas i fråga om intäkt genom avyttring av inventarier och lager vid total utförsäljning. I nämnda motioner har tillika hemställts, att jämväl intäkt genom avyttring av skog utan samband med försäljning av marken skall hänföras till sådan intäkt, som skall kunna bli föremål för särskild skatteberäkning. Även i de likalydande motionerna I: 56 och II: 83 beröres sistnämnda fråga.

Till ackumulerad inkomst skall såvitt angår inkomst av rörelse hänföras bl. a. intäkt vid avyttring, i samband med överlåtelse av rörelse, av för stadigvarande bruk avsedda maskiner och inventarier samt av varor och produkter i rörelsen. I likhet med vad som anförts i de likalydande motionerna I: 507 och II: 646 finner utskottet icke någon anledning till att denna anordning icke skall vara tillämplig jämväl i fråga om intäkt vid avyttring av dylika tillgångar, i sådana fall då inkomst av jordbruksfastighet redovisas enligt bokföringsmässiga grunder. Det kan diskuteras huruvida denna rätt skall inträda endast, då tillgångar av angivet slag försäljas i anslutning till att jordbruksfastigheten överlåtes, eller vid all total slutförsäljning, som motionärerna föreslå. Det kan uppenbarligen förekomma fall av total slutförsäljning i andra fall än då jordbruksfastigheten överlåtes, exempelvis då en lantbrukare säljer hela sin kreatursbesättning vid övergång till kreaturslöst jordbruk eller kreatursbesättningen i sin helhet avyttrats eller nedslaktats på grund av smittosam kreaturssjukdom utan att nyuppsättning skett under beskattningsåret. Om man således med uttrycket total utförsäljning avser sådan försäljning, som sker antingen i anslutning till överlåtelse av jordbruksfastigheten, i samband med frånträdande av arrende eller med att en gren av verksamheten definitivt nedlägges eller i andra liknande fall, då beskattning enligt gällande regler skulle skett enligt 35 § kommunalskattelagen, synes detta begrepp kunna godtagas i detta sammanhang. Utskottet anser sig därför kunna tillstyrka, att sådan ändring vidtages i 3 § i den föreslagna förordningen, att intäkt vid total försäljning av för stadigvarande bruk avsedda maskiner och inventarier ävensom av varor och produkter i jordbruksfastighet skall kunna hänföras till ackumulerad inkomst i sådana fall, då inkomst av jordbruksfastighet redovisas enligt bokföringsmässiga grunder.

Utskottet finner icke tillfredsställande, att intäkt genom avverkning eller avyttring av skog utan samband med avyttring av marken, bortsett från vissa specialfall, icke ansetts kunna medtagas bland de intäkter, som kunna bli föremål för den föreslagna särskilda skatteberäkningen. Det avgörande skälet för detta ställningstagande torde vara det betungande arbete, som skulle vara förenat med en dylik skatteberäkning för intäkt av ifrågavarande slag. Såsom i vissa remissyttranden framhållits kunna svårigheter uppkomma vid bestämmande av det antal år, till vilka en ackumulerad inkomst av skogsbruk är hänförlig. Vidare bör beaktas, att en person under

en följd av år kan avyttra avverkningsrätter eller skogsprodukter, därvid varje avyttring för sig kan bli hänförlig till ackumulerad inkomst. Efter som ackumulerad inkomst uppkommit för den skattskyldige under vart och ett av de år avyttring skett, skulle man få en serie år, då man skulle bli nödsakad att räkna med tidigare års omräkningar. Speciellt komplicerat blir förfarandet därest den skattskyldige fördelar köpeskillingen på flera år, enär därvid den på varje år belöpande delen av köpeskillingen kan bli att betrakta som ackumulerad inkomst. I sådana fall då intäkten förvärvats genom medverkan av den skattskyldige själv eller av honom lejd arbetskraft uppkommer dessutom problemet hur man skall kunna ur de på jordbruksbilagan angivna utgifterna särskilja de på skogsintäkten belöpande utgifterna. Slutsatsen synes därför bli, att behandlingen av framställningar om särskild skatteberäkning, då det är frågan om ackumulerad inkomst av skogsbruk, måste bli mycket tidsödande och besvärlig. Vägande skäl ha sålunda förelegat för ett uteslutande av intäkt genom avyttring av skog under innehavstiden från skattelindringsmöjligheten. Ett annat skäl har åberopats för denna åtgärd, nämligen att det står en skogsägare fritt att vid försäljning av skog genom överenskommelse med köparen fördela köpeskillingen för försålda skogsprodukter eller avverkningsrätter på flera år. Denna möjlighet kommer i fråga om köpeskillning vid avyttring av avverkningsrätt att kvarstå även för den skogsägare, som redovisar sin inkomst enligt bokföringsmässiga grunder. Mot detta argument kunna dock åtskilliga invändningar göras. Förfaringssättet, som lärer vara framtvingat just på den grund att det är den enda möjligheten till skattelindring som står till buds, har många nackdelar. Så kan t. ex. köparen göra konkurs, penningvärdet kan falla, säljaren kan vara i behov av köpeskillingen omedelbart o. s. v. Utskottet har dock för sin del kommit till den uppfattningen, att en utvidgning av den föreslagna förordningens tillämplighetsområde till att omfatta jämväl intäkt genom avyttring av skog under innehavstiden skulle kunna genomföras, om man kunde förenkla förfarandet genom schablonmässiga bestämmelser för ifrågavarande slag av ackumulerad inkomst. Vid utformningen av dylika bestämmelser böra beaktas de svårigheter utskottet ovan angivit. Sålunda bör ackumulerad inkomst av skogsbruk i de fall varom nu är fråga alltid anses hänförlig till ett visst bestämt antal år, förslagsvis 3—5 år. Vidare böra vid försäljning av skogsprodukter de på skogsintäkten belöpande utgifterna beräknas efter schablon. I detta hänseende kan man tänka sig att dessa utgifter, omfattande de med avverkningen direkt förbundna kostnaderna ävensom värdeminskningssavdrag å skog, skola utgöra en viss procent av intäkten. En sådan schablon har föreslagits i propositionen nr 225 med förslag till lag om investeringskonto för skog, m. m. Särskild skatteberäkning bör dock icke äga rum, då vid försäljning av skog betalning skall erläggas under loppet av flera år.

Enligt de i nyssnämnda proposition nr 225 föreslagna bestämmelserna skall vid taxering avdragsgill insättning å investeringskonto för skog göras med 25 procent av köpeskillingen för rotsåld skog, 12 procent av köpeskil-

lingen för avyttrade skogsprodukter med undantag av brännved, kolved och träkol samt 12 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som uttagits för förädling i egen rörelse, med undantag av kolved. Idkare av skogsbruk, som så önskar, skall äga göra frivillig insättning med ytterligare 15 respektive 8 procent. Inbetalade medel skola i princip innestå spärrade fem år. Redan efter två år skall dock insättare vara berättigad göra uttag i den mån han med intyg från skogsvårdsstyrelse visar att han haft kostnader för skogsvårdsarbeten. Uttagen per år föreslås i detta fall icke få överstiga en fjärdedel av det ursprungligen insatta beloppet. Efter utgången av femårsperioden skall insättaren äga fritt disponera över insatta medel. Lagstiftningen föreslås skola äga tillämpning vid 1953 och 1954 års taxeringar. Ett genomförande av detta förslag kommer i huvudsak att innebära samma lindring av beskattningen av skogsintäkter som en tillämpning av de av utskottet här ovan förordade bestämmelserna för beskattning av ackumulerad inkomst av skogsbruk.

Enligt utskottets mening är det icke motiverat att, samtidigt med att inkomstutjämnning genom insättning å investeringskonto för skog möjliggöres, införa bestämmelser om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst av skog. Däremot anser utskottet, att i omedelbar anslutning till upphävande av den tillfälliga lagstiftningen om investeringskonto för skog, böra införas bestämmelser om särskild skatteberäkning i fråga om ackumulerad inkomst av skogsbruk jämväl i sådana fall då inkomsten uppkommit utan samband med försäljning av marken. Vid en sådan lagstiftning böra beaktas de synpunkter, utskottet här ovan framhållit.

Under återopande av vad sålunda anförts vill utskottet hemställa, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag om bestämmelser i förevarande hänseende.

Ett genomförande av vad utskottet ovan förordat skulle tillgodose syftet med de likalydande motionerna I: 56 och II: 83. Utskottet avstyrker däremot bifall till de likalydande motionerna I: 507 och II: 646 i nu förevarande del.

I propositionen föreslås att förordningen om särskild skatteberäkning skall träda i kraft den 1 januari 1952. Förordningen skall icke äga tillämpning beträffande ackumulerad inkomst, som åtnjutits under tidigare beskattningsår än det, för vilket taxering av skattningsnämnd i första instans verkställes år 1952. I motionen II: 608 hemställs, att riksdagen måtte besluta, att till personer, som av s. k. tyskmedel erhållit periodiska understöd och liknande förmåner, vilka ackumulerats från våren 1945 och utbetalts före den 1 januari 1951, skall restitueras skillnaden mellan den skatt, som mottagarna komme att påföras för dessa inkomster, och den skatt, som skulle ha påförts, därest skatten uträknats enligt den föreslagna beräkningen av skatt för ackumulerad inkomst. Motionären framhåller själv, att det av uppenbara skäl icke låte sig göra att generellt utsträcka möjligheten att tillämpa ifrågakvarande bestämmelser att gälla från den 1 oktober 1950, då

ifrågavarande medel började utbetalas, och finner det ej heller lämpligt ur lagteknisk synpunkt att i övergångsbestämmelserna införa en specieil bestämmelse för vinnande av skattelindring för dessa inkomster. Utskottet delar dessa motionärens synpunkter, dock att enligt utskottets mening även andra skäl än lagtekniska tala mot en särbehandling av ifrågavarande inkomster i övergångsbestämmelserna. Det torde nämligen utan svårighet kunna letas upp ett stort antal lika ömmande fall som de i motionen berörda. En restitution på sätt motionären förordar, kan ej heller av utskottet tillstyrkas, eftersom mot en sådan kunna riktas samma invändningar som mot en särlagstiftning i övergångsbestämmelserna. Därtill kommer att en särskild skatteberäkning å ifrågavarade inkomster torde bli utan större effekt. Sammanlagt ha enligt uppgift i motionen 71 337 kronor utbetalats, och utskottet förmodar, att detta belopp delats av ett relativt stort antal personer.

Med stöd av det anförda får utskottet avstyrka bifall till motionen II: 608.

Lagtextens utformning synes kunna giva anledning till vissa erinringar. Sålunda har icke utsagts att ersättning på grund av försäkring av fast eller lös egendom, som utgör skattepliktig intäkt, därest köpeskilling, som skulle ha influtit om egendomen i stället försålts, varit att hänföra till intäkt av jordbruksfastighet, annan fastighet eller rörelse, kan bli föremål för särskild skatteberäkning. Orsaken härtill torde måhända vara, att det ansetts överflödigt att tynga lagtexten med bestämmelser om en sak, som kan anses självklar. Utskottet anser dock lämpligt att här uttala, att i de fall en skattepliktig ersättning på grund av försäkring av egendom tillfaller skattskyldig, skall ersättningen kunna bli föremål för särskild skatteberäkning, givetvis dock endast under förutsättning att köpeskilling, om egendomen i stället försålts, skolat kunna bli föremål för sådan lindring av den statliga inkomstbeskattningen. Vidare framgår icke klart av 1 § första stycket jämfört med andra stycket anvisningarna till nämnda paragraf, att fördelning av ackumulerad inkomst kan ske på två år och att det beskattningsår, då inkomsten åtnjutes, kan inbegripas i dessa år. Även andra stycket till 1 § synes böra förtydligas något.

Bestämmelserna om taxering av inkomst av jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder föreslås i proposition nr 191 skola träda i kraft den 1 januari 1953 och tillämpas först vid 1954 års taxering. De av utskottet föreslagna bestämmelserna, innebärande utvidgning av tillämpningsområdet för förordningen om ackumulerad inkomst till att omfatta jämväl avyttring i vissa fall av inventarier för stadigvarande bruk och varulager i jordbruksfastighet, böra jämväl träda i kraft vid nyssnämnda taxering. I 4 § andra stycket i förslaget göres en hänvisning till 7 §. Hänvisningen bör i stället göras till 8 §, och utskottet föreslår därav föranledd ändring.

Övriga i propositionen nr 170 behandlade frågor ha icke givit anledning till erinran eller eljest till särskilt yttrande från utskottets sida.

I samband med föredragning av propositionen nr 170 har utskottet till behandling upptagit de likalydande motionerna I: 88 och II: 121, i vilka beröres frågan om beskattning av köpeskilling vid avyttring av fartyg.

Enligt 28 § 2 mom. skall ersättning på grund av försäkring av egendom anses såsom intäkt av rörelse, om och i den mån köpeskilling för egendomen, därest denna försålts, skolat hänföras till sådan intäkt. Vidare sägs i sistnämnda författningsrum, att avser ersättningen försäkring för förlust av fartyg, står det den skattskyldige fritt att upptaga densamma, i den mån den överstiger värdet av det förlorade fartyget sådant detta värde befanns efter vederbörliga avskrivningar, såsom intäkt under det beskattningsår, då den influtit, eller något av de två följande åren, eller fördelad på dessa tre år. Ersättningen må dock, i den mån den använts för anskaffande av annat eller andra fartyg, icke upptagas såsom intäkt för senare beskattningsår än det varunder den sålunda använts.

Bestämmelserna i 28 § 2 mom. tillkommo genom beslut vid 1938 års riksdag. I proposition nr 258 till samma års riksdag med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m. anfördes — i anledning av uppkommen fråga om utvidgning av dessa bestämmelser att avse även belopp, som influtit genom försäljning av fartyg — att betänkligheter syntes möta att förorda bestämmelsernas tillämpning, där fråga vore om ersättning för försålt fartyg. En dylik utvidgning ansågs nämligen kunna föranleda missbruk.

Genom särskilda författningar ha rederier, som under krigsåren förlorat eller försålt fartyg, beretts möjlighet till visst uppskov med beskattningen av för fartyget uppburen försäkringsersättning eller köpeskilling. Sålunda har rederi, som drabbats av fartygsförlust under något av de beskattningsår, för vilka taxering verkställts under åren 1940—1946, berättigats att antingen fördela uppburen försäkringsersättning under en tidsperiod, som sträckt sig från och med det beskattningsår, då ersättningen inflöt, till och med det beskattningsår, för vilket taxering äger rum år 1950, eller upptaga ersättningen som intäkt under ett eller flera år inom nämnda tidsperiod. I fråga om köpeskilling för avyttrat fartyg ha samma bestämmelser gällt som beträffande försäkringsersättning för förlorat fartyg med den avvikelsen, att rätt till uppskov icke medgivits för fartyg som försålts under det beskattningsår, för vilket taxering verkställts år 1940.

I proposition nr 9 till 1950 års riksdag, vilken proposition oförändrad antogs, hade Kungl. Maj:t föreslagit ytterligare uppskov med beskattningen av nämnda försäkringsersättningar och köpeskillingar till och med det beskattningsår, för vilket taxering skall verkställas år 1952.

I de vid 1950 års riksdag väckta, till bevillningsutskottet överlämnade likalydande motionerna I: 30 och II: 30 hemställdes, att riksdagen måtte, såvitt nu är i fråga, besluta att den i 28 § 2 mom. angivna rätten till fördelning av vissa försäkringsintäkter måtte utsträckas att gälla även köpeskilling vid avyttring av fartyg.

I betänkande nr 13 till 1950 års riksdag erinrade bevillningsutskottet om att en sådan utvidgning redan vid bestämmelsernas tillkomst år 1938

ifrågasatts men med hänsyn till risken för missbruk icke ansetts böra genomföras. Under krigsåren hade genom särskilda författningar uppskov med beskattningen medgivits även beträffande köpeskilling för försålt fartyg. Denna vidgade rätt till uppskov med beskattningen hade emellertid varit föranledd av då rådande förhållanden och borde enligt utskottets mening icke för det dåvarande komma i fråga. På grund härav avstyrkte utskottet motionerna i denna del. Utskottet erinrade emellertid om att 1944 års allmänna skattekommitté i sitt år 1949 avgivna betänkande angående beskattning av realisationsvinster m. m. samt ackumulerade inkomster framlagt förslag till förordning med särskilda bestämmelser för beräkning av skatt till staten å ackumulerad inkomst. Enligt kommitténs förslag skulle dock återvinning av tidigare för inventarier åtnjutna värdeminskningssavdrag betraktas såsom ackumulerad inkomst endast för det fall, att avyttringen av inventarierna skett i samband med överlåtelse av rörelse. Denna begränsning i förslaget och andra av kommittén föreslagna inskränkningar beträffande den ifrågasatta lagstiftningens tillämpning å förvärvskällan rörelse berodde därpå, att enligt kommitténs mening praktiska svårigheter skulle uppstå, därest samtliga de fall av ackumulerad inkomst, som förekomme inom denna förvärvskälla, skulle bli föremål för skattelindring. Ehuru utskottet väl förstode kommitténs ställningstagande härutinnan, ansåge utskottet önskvärt, att vid den fortsatta behandlingen av frågan om skattelindring för ackumulerad inkomst toges under övervägande, huruvida det vore möjligt och lämpligt att låta den ifrågasatta lagstiftningen vinna tillämpning beträffande återvinning av värdeminskningssavdrag för inventarier även i andra fall än då avyttring skedde i samband med överlåtelse av rörelse.

I de förut omnämnda till årets riksdag avgivna likalydande motionerna I: 88 och II: 121 har hemställan i ovan berörda hänseende ånyo framförts.

Frågan har i viss mån kommit i ett annat läge, sedan proposition med förslag till förordning angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst framlagts och i huvudsak i oförändrat skick tillstyrkts av utskottet. Med den utformning bestämmelserna om särskild skatteberäkning föreslås skola erhålla, synes det nämligen vara uppenbart, att det icke är möjligt att lösa det i motionerna åsyftade skatteproblemet genom att göra förordningen tillämplig även å intäkt genom avyttring av fartyg. Det torde vara tillräckligt att nämna ett av de skäl, som tala mot en sådan anordning, nämligen att om köpeskilling vid avyttring skulle beskattas enligt i nämnda förordning angivna regler, skulle denna intäkt kunna fördelas å ända till tio år. Köpeskillingen skulle således bli föremål för en betydligt lindrigare beskattning än försäkringen. Med hänsyn härtill synes spørsmålet böra tagas upp till förnyad prövning, och utskottet finner skäl föreligga för att saken beaktas. Utskottet anser därför önskvärt, att 1950 års skattelagssakkunniga under sitt fortsatta arbete närmare utreda frågan samt taga i övervägande huruvida en lösning efter den linje, som föreslagits i ovannämnda motioner, är möjlig och lämplig. Under åberopande härav avstyrker utskottet motionerna I: 88 och II: 121.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 170 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas,

1) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändring av punkten 5 av anvisningarna till 29 §, som framgår av följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

Anvisningar

till 29 §.

5. Avdrag får — — — motsvarande tillämpning.

Patenträtt eller — — — dylik tillgång.

Kostnad för anskaffning av varumärke, firmanamn eller andra rättigheter av goodwillers natur må avdragas genom lika stora årliga värdeminskningsavdrag inom en period av tio år från den tidpunkt, då kostnaden uppkommit; dock att, där så på grund av särskilda omständigheter finnes skäligt, kostnaden må, enligt beskattningsnämnds särskilda beprövande, fördelas på en längre period. Har skattskyldigs rörelse för visst år utvisat förlust eller så ringa överskott, att den skattskyldige vid beräkning av nettointäkten av rörelsen ej kunnat utnyttja det på året belöpande avdraget, skola beträffande rätt för den skattskyldige att tillgodoräkna sig det resterande avdraget för senare år bestämmelserna i punkt 3 c tredje stycket äga motsvarande tillämpning.

Kostnad för anskaffning av varumärke, firmanamn eller andra rättigheter av goodwillers natur må avdragas genom lika stora årliga värdeminskningsavdrag inom en period av tio år från den tidpunkt, då kostnaden uppkommit; dock att, där så på grund av särskilda omständigheter finnes skäligt, kostnaden må, enligt beskattningsnämnds särskilda beprövande, fördelas på en längre period. Har skattskyldigs rörelse för visst år utvisat förlust eller så ringa överskott, att den skattskyldige vid beräkning av nettointäkten av rörelsen ej kunnat utnyttja det på året belöpande avdraget, skola beträffande rätt för den skattskyldige att tillgodoräkna sig det resterande avdraget för senare år bestämmelserna i punkt 3 c tredje stycket äga motsvarande tillämpning. *Har skattskyldig i samband med överlåtelse av rörelse eller eljest avyttrat tillgång, varom nu är fråga, får avdrag ske för vad som i beskattningshänseende återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån detta belopp överstiger vad som inflytt vid avyttring av tillgången.*

2) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående upphävande av förordningen den 23 maj 1947 (nr 210) om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst vid expropriation m. m.; samt

3) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst med de ändringar av 1, 2, 3 och 4 §§ samt anvisningarna till 1 § ävensom ikraftträdandebestämmelserna, som framgå av följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag:

1 §.

Har fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse under visst beskattningsår åtnjutit inkomst, som hänför sig till minst två beskattningsår, *vilka infallit före eller infalla efter det beskattningsår då inkomsten åtnjutits* (ackumulerad inkomst), skall under de förutsättningar, som i denna förordning angivas, statlig inkomstskatt å denna inkomst beräknas, som om inkomsten upptagits till beskattning med lika delar under taxeringsåret och så många av de närmast föregående taxeringsåren, att inkomsten därigenom blir fördelad på det antal år, till vilka den hänför sig; dock att ackumulerad inkomst i intet fall må fördelas på mera än tio år.

Kan tillförlitlig utredning icke förebringas om det antal år, vartill ackumulerad inkomst hänför sig, skall skatteberäkningen ske, som om inkomsten hänfört sig till tre år.

Skatt å ackumulerad inkomst skall utgå efter det procenttal av grundbeloppen för statlig inkomstskatt, som jämlikt 12 § förordningen om statlig inkomstskatt skall tillämpas för slutlig skatt på grund av taxering det taxeringsår, då inkomsten tages till beskattning.

Utskottets förslag:

1 §.

Har fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse under visst beskattningsår åtnjutit inkomst, som hänför sig till minst två beskattningsår (ackumulerad inkomst), skall under de förutsättningar, som i denna förordning angivas, statlig inkomstskatt å denna inkomst beräknas, som om inkomsten upptagits till beskattning med lika delar under taxeringsåret och så många av de närmast föregående taxeringsåren, att inkomsten därigenom blir fördelad på det antal år, till vilka den hänför sig; dock att ackumulerad inkomst i intet fall må fördelas på mera än tio år.

Kan tillförlitlig utredning icke förebringas om det antal år, vartill ackumulerad inkomst hänför sig, skall skatteberäkningen ske, *där ej särskilda omständigheter till annat föranleda*, som om inkomsten hänfört sig till tre år.

(Se vidare anvisningarna.)

Kungl. Maj:ts förslag:

2 §.

Skatteberäkning enligt 1 § må ske endast under förutsättning att den ackumulerade inkomsten, efter avdrag för avdragsgilla utgifter, uppgår till minst 5 000 kronor och tillika utgör minst en tredjedel av den skattskyldiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst för det taxeringsår, då den ackumulerade inkomsten tas till beskattning.

3 §.

Vad i denna förordning sägs om ackumulerad inkomst skall, såvitt angår till inkomst av jordbruksfastighet hänförlig inkomst, gälla endast:

intäkt av skogsbruk genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken;

intäkt, som uppkommit vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt mot engångsersättning; samt

intäkt, som uppkommit genom att egendom tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden, att dylik tvångsförsäljning måste anses vara förhanden.

Utskottets förslag:

2 §.

Skatteberäkning enligt 1 § må ske endast under förutsättning att den ackumulerade inkomsten, efter avdrag för avdragsgilla utgifter, uppgår till minst 4 000 kronor och tillika utgör minst en tredjedel av den skattskyldiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst för det taxeringsår, då den ackumulerade inkomsten tas till beskattning.

3 §.

Vad i denna förordning sägs om ackumulerad inkomst skall, såvitt angår till inkomst av jordbruksfastighet hänförlig inkomst, gälla endast:

intäkt av skogsbruk genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken;

intäkt, som uppkommit vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt mot engångsersättning;

intäkt, som uppkommit genom att egendom tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden, att dylik tvångsförsäljning måste anses vara förhanden; samt

intäkt, i fall då inkomsten beräknats enligt bokföringsmässiga grunder, vid avyttring i samband med upphörande av jordbruksdrift av för stadigvarande bruk i jordbruksfastigheten avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningssavdrag äro att hänföra till byggnad, ävensom av varor och produkter i jordbruksfastigheten, dock endast i den mån det influata beloppet överstiger varornas eller produkternas i räkenskaperna

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

upptagna värde. Har kreatursbesättning i sin helhet avyttrats — utan att nyuppsättning under beskattningsåret skett — skall vad ovan sägs gälla i fråga om intäkt genom avyttringen, även om denna skett utan samband med nedläggande av jordbruksdriften.

I fråga om till inkomst av rörelse hänförlig ackumulerad inkomst skall vad i denna förordning sägs gälla endast:

intäkt genom vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet;

intäkt vid överlåtelse av varumärke, firmanamn och andra liknande rättigheter av goodwills natur;

intäkt vid avyttring, i samband med överlåtelse av rörelse, av för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningssavdrag hänföras till byggnad; samt

intäkt genom avyttring, i samband med överlåtelse av rörelse, av varor och produkter i rörelsen, dock endast i den mån det influtna beloppet överstiger varornas eller produkternas i räkenskaperna upptagna värde.

Beträffande till inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet hänförlig ackumulerad inkomst skall vad i denna förordning sägs icke äga tillämpning å vinst vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom.

(Se vidare anvisningarna.)

4 §.

Skattskyldig, som vill åtnjuta förmånen av skatteberäkning enligt 1 §, har att därom göra ansökan hos prövningsnämnden i det län, där den skattskyldige skall taxeras till statlig inkomstskatt för det taxeringsår, då inkomsten tages till beskattning.

Ansökningen ingives till länsstyrelsen och skall, med undantag för fall varom i 7 § sägs, vara till länsstyrelsen inkommen före taxeringsårets utgång.

Ansökningen ingives till länsstyrelsen och skall, med undantag för fall varom i 8 § sägs, vara till länsstyrelsen inkommen före taxeringsårets utgång.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1952. Förordningen skall icke äga tillämpning beträffande ackumulerad inkomst, som åtnjuts under tidigare beskattningsår än det, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes år 1952.

Oavsett vad ovan stadgas skola föreskrifterna i 3 §, såvitt angår intäkt vid avyttring av för stadigvarande

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

bruk i jordbruksfastighet avsedda maskiner eller andra inventarier ävensom av varor och produkter i jordbruksfastighet, träda i kraft den 1 januari 1954; dock att desamma i intet fall skola äga tillämpning beträffande intäkt, som hänför sig till räkenskapsår som börjat före den 1 januari 1953.

Anvisningar

till 1 §.

Inkomst skall enligt denna förordning anses hänförlig till visst beskattningsår, om intäkten exempelvis intjänats eller eljest motprestation för densamma i någon form lämnats under ifrågavarande år.

För att inkomst skall anses utgöra ackumulerad inkomst enligt denna förordning fordras, att inkomsten hänför sig till minst två beskattningsår, vilka föregått eller följa efter det beskattningsår, då inkomsten åtnjutits; däremot är det utan betydelse för frågan om förordningens tillämplighet, om inkomsten hänför sig jämväl till det beskattningsår, då den åtnjutits, eller uteslutande till de förstnämnda åren.

För att en inom visst beskattningsår åtnjuten inkomst skall anses utgöra ackumulerad inkomst enligt denna förordning fordras, att inkomsten hänför sig till minst två beskattningsår.

Till ledning för skatteberäkningen anföres följande exempel:

En skattskyldig har åsatts ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp av 7 000 kronor vid taxering år 1948. Vid taxeringarna till statlig inkomstskatt för åren 1949—1952 ha de beskattningsbara inkomsterna bestämts till 0 kronor år 1949, 8 000 kronor år 1950, 10 000 kronor år 1951 och till 60 000 kronor år 1952. Enligt förordningen om statlig inkomstskatt skall skatt å en beskattningsbar inkomst å 60 000 kronor utgå med 23 170 kronor. I den beskattningsbara inkomsten vid 1952 års taxering ingår emellertid en ackumulerad inkomst å 40 000 kronor, vilken enligt av den skattskyldige förebragt utredning hänför sig till beskattningsåren 1947—1950, d. v. s. till fyra år. Jämlikt 1 § första stycket skall skatten å den beskattningsbara inkomsten av 60 000 kronor beräknas efter följande grunder. Beloppet 40 000 kronor delas med fyra och skatteberäkningen sker som om 10 000 kronor upptagits till beskattning vart och ett av taxeringsåren 1949—1952. Härefter sker uträkningen sålunda:

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

1) För den del av ackumulerade inkomsten, som hänförs till taxeringsåret 1949, utgår skatten å en beskattningsbar inkomst av 10 000 kronor (0 + 10 000)	=	1 550 kronor
2) För det belopp å 10 000 kronor, som hänförs till taxeringsåret 1950, utgör skatten skillnaden mellan skatten å en beskattningsbar inkomst av 18 000 kronor (8 000 + 10 000) = 3 950 kronor och skatten å en beskattningsbar inkomst av 8 000 kronor = 1 150 kronor . .	=	2 800 »
3) För det belopp å 10 000 kronor, som hänförs till taxeringsåret 1951, utgör skatten skillnaden mellan skatten å en beskattningsbar inkomst av 20 000 kronor (10 000 + 10 000) = 4 670 kronor och skatten å en beskattningsbar inkomst av 10 000 kronor = 1 550 kronor =		3 120 »
4) För taxeringsåret 1952 räknas skatten ut på en beskattningsbar inkomst av 20 000 kronor (60 000 — 40 000) jämte den del av den ackumulerade inkomsten, 10 000 kronor, som hänförs till detta taxeringsår, d. v. s. 30 000 kronor. Skatten härå	=	8 670 »
Skatt att erlägga för den beskattningsbara inkomsten av 60 000 kronor	=	16 140 kronor.

Eftersom enligt 1 § skatteberäkningen under de omständigheter, som angivas i exemplet, skall ske så, som om en fjärdedel av den ackumulerade inkomsten upptagits till beskattning under 1952 och en fjärdedel därav under vart och ett av de tre närmast föregående åren, d. v. s. i detta fall taxeringsåren 1949—1951, inverkar 1948 års taxering icke på uträkningen av skatten å den ackumulerade inkomsten.

Vid skatteuträkningen har enligt 1 § sista stycket för samtliga taxeringsår tillämpats det procenttal av grundbeloppen för statlig inkomstskatt, som skall tillämpas för slutlig skatt på grund av 1952 års taxering; detta gäller såväl skatteberäkningen före som skatteberäkningen efter fördelningen av den ackumulerade inkomsten.

Kan utredning icke förebringas om det antal år, vartill ackumulerad inkomst hänförs sig, skall jämlikt 1 § andra stycket skatteberäkningen ske, som om inkomsten hänfört sig till tre år. Denna bestämmelse skall dock icke äga tillämpning exempelvis i sådana fall, då en skattskyldig vid avgång från tjänst uppbär ett engångsbelopp såsom ersättning för årlig pension. I dylika fall skall den ackumulerade inkomsten i allmänhet anses hänföra sig till tio år.

Om en skattskyldig under ett och samma beskattningsår kommer i åtnjutande av flera intäkter, vilka var för sig äro att anse såsom ackumulerade inkomster och vilka hänföra sig till olika antal år, skola intäkterna fördelas oberoende av varandra å de år, till vilka de hänföra sig. Skatteberäkningen skall emellertid ske på sammanlagda beloppet av de till ett beskattningsår hänförliga intäkterna.

B) att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 56 av herrar Domö och Näsgård samt II: 83 av herrar Hedlund i Rådom och Staxäng, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville, med beaktande av vad i detta betänkande anförts, för riksdagen framlägga förslag till bestämmelser angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst vid avyttring av skog utan samband med avyttring av marken; samt

C) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 88 av herr Spetz samt II: 121 av herrar Utbult och Svensson i Ljungskile;

2) de likalydande motionerna I: 211 av herrar Cassel och Lundqvist samt II: 281 av herrar Dickson och Braconier;

3) de likalydande motionerna I: 506 av herrar Manner-skantz och Lundgren samt II: 647 av herrar Edström och Braconier;

4) de likalydande motionerna I: 507 av herr Spetz m. fl. och II: 646 av herr Nilsson i Svalöv m. fl.;

5) motionen II: 608 av fru Gärde Widemar; samt

6) motionen II: 648 av herr Fagerholm

måtte, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anført och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 13 november 1951.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Gustaf Elofsson*, Franzon, Velandar, Petrén*, Falk, Ramberg, Niklasson och Ebbe Ohlsson, samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Sandberg*, Björklund, Jonsson i Skedsbygd, Sundström, Hagberg i Malmö, Nilsson i Kristinehamn*, Olofsson, Sjölin och Gunnarsson.

---

* Icke närvarande vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Velander, Ebbe Ohlsson* och *Hagberg* i Malmö, vilka anfört följande:

»För att förhindra kringgående av skattelagstiftningen har i den föreliggande propositionen föreslagits, att skattefriheten vid bodelning skall begränsas till sådana fall, då make erhållit egendom vid bodelning *i anledning av andra makens död*. Att förvärv genom bodelning av denna anledning icke anses böra grunda skatteplikt beror därpå, att bodelning i ett dylikt fall icke kan ha skett i syfte att kringgå skattelagstiftningen. Det är emellertid enligt vår mening lika uppenbart, att bodelning *i anledning av äktenskapets upplösning*, vare sig detta skett genom dödsfall eller skilsmässa, icke kan ha föranletts av ett dylikt syfte. Ingen anledning synes därför föreligga att begränsa den ifrågavarande bestämmelsens räckvidd till sådana fall, då dödsfall varit orsaken till äktenskapets upplösning.

På grund härav anse vi, att punkten A) i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl Maj:ts förevarande proposition nr 170 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas ävensom i anledning av de likalydande motionerna I: 506 av herrar *Mannerskantz* och *Lundgren* samt II: 647 av herrar *Edström* och *Braconier*,

1) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar av 35 § 2 mom. och punkten 5 av anvisningarna till 29 §, som framgå av följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

35 §.

2 m o m. Till intäkt som i 1 mom. avses räknas, i den omfattning nedan sägs, vinst å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i den skattskyldiges ägo under nedan angiven tid (realisationsvinst).

Har egendom, som skattskyldig erhållit såsom gåva av make eller skyldeman, av givaren förvärvats genom fång, som ovan sägs, skall frågan om och i vad mån skattepliktig realisationsvinst skall anses föreligga bedömas med hänsyn till sistnämnda fång. Motsvarande skall gälla om make vid bodelning i anledning av *andra makens död* erhållit egendom, som *förstnämnde*

Har egendom, som skattskyldig erhållit såsom gåva av make eller skyldeman, av givaren förvärvats genom fång, som ovan sägs, skall frågan om och i vad mån skattepliktig realisationsvinst skall anses föreligga bedömas med hänsyn till sistnämnda fång. Motsvarande skall gälla, om make vid bodelning i anledning av *äktenskapets upplösning* erhållit egendom, som han före äkten-

Kungl. Maj:ts förslag:

make före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, eller om *make* vid bodelning av annan anledning än *andra makens död* erhållit egendom, som någondera maken före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång.

Utskottets förslag:

skapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, eller om *make* vid bodelning av annan anledning än *äktenskapets upplösning* erhållit egendom, som någondera maken före äktenskapets ingående eller under äktenskapet förvärvat genom köp, byte eller därmed jämförligt fång.

Såsom skattepliktig realisationsvinst skall, med i 3 och 4 mom. angivna undantag, räknas

a) då fråga är om vinst genom avyttring av fast egendom:

om egendomen innehafts

mindre än 7 år	100 % av vinsten
7 år men mindre än 8 år.....	75 % » »
8 » » » 9 »	50 % » »
9 » » » 10 »	25 % » »

b) då fråga är om vinst genom avyttring av lös egendom:

om egendomen innehafts

mindre än 2 år	100 % av vinsten
2 år men mindre än 3 år.....	75 % » »
3 » » » 4 »	50 % » »
4 » » » 5 »	25 % » »

Vad ovan sagts beträffande fast egendom skall även äga tillämpning å tomträtt.

Anvisningar

till 29 §.

5. Avdrag får — — — (= utskottet s. 53 rad 14 uppifrån — s. 58 rad 1 nedifrån) — — — hänförliga intäkterna.»